

11244

498

OSZK

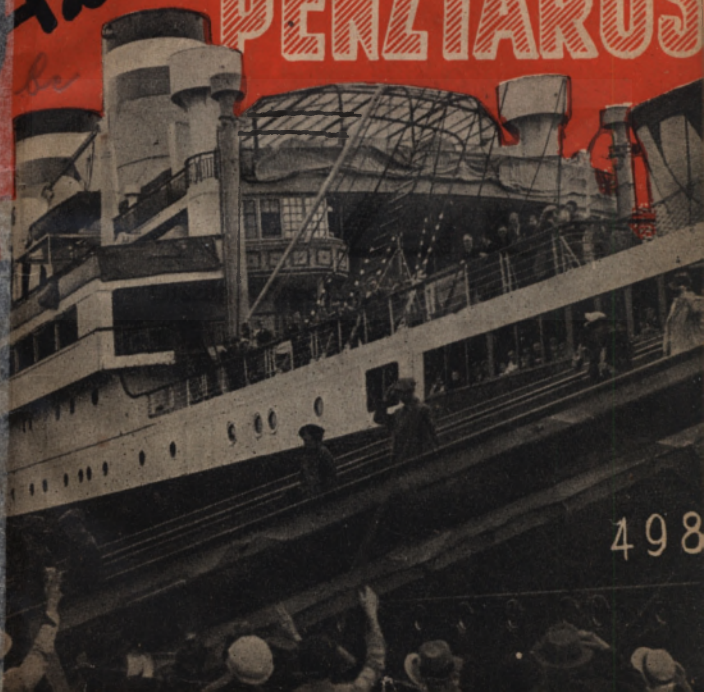
Országos Széchényi Könyvtár

11244

REJTŐ JENŐ

Az elsikkasztott PÉNZTÁROS

498

AZ ELSIKKASZTOTT PÉNZTÁROS

REGÉNY,

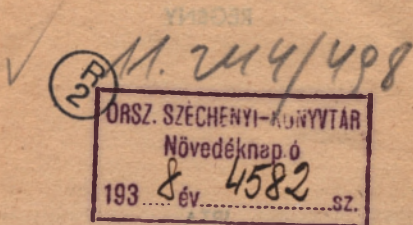
IRTA

REJTŐ JENŐ

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

he

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

Copyright by Világvárosi Regények, Budapest 1938

Minden jogot fenntartunk

A födelet Kner Albert készítette

Foto: Ufa

Megjelenik hetenkint kétszer: hétfőn és pénteken — Szerkesztőség és
kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár-út 34 — Telefon: 124-798
A szerkesztésért és kiadásért felelős: dr. Id. Kovács Dénes — Előfizetési
ár egy évre 9.60 P, félévre 4.80 P — Kéziratot csak a bélyeg mellékelése
esetén küldünk vissza, de nem felelünk érte.

Hungária Nyomda Rt., Budapest — Felelős: Schmeidler Géza,

Hetenkint két Világvárosi Regény jelenik meg!

Curzon úr utra kel

1.

Aki Curzon urat látta a hajón reggelizni (sült sonka tojással, tea, vaj, pirított zsemlye), nem mondta volna róla, hogy ez az úr előző napon huszezer dollárt sikkasztott. Abban a nyugalomban, amellyel a vaját a zsömlyére kente, a vaj fölé elhelyezte a sült sonkát, a felsoroltakat leharapta és mielőtt hozzáfogott volna a rágáshoz, az egészet leöntötte két korty teával, ebben az elmélyült, gondos láplátkozásban benne volt az önmagával megelégedett nagytökés, kényelmes, bölcs, harmonikus életrendszerének egy jellegzetes mozaikja.

Csak azért hangsúlyozzuk ki annyira ezt a különben elég közönséges körülményt egy ember napi életében, mert Curzon úr életében először evett ilyen bőségesen a kora reggeli órákban. Teája mellé nélkülözte eddig a tojást és a sonkát. Mióta tisztviselő lett, tehát tiz éven át, a zsömljét vajjal bár, de piríttatlanul fogyasztotta, mert mielőtt irodába ment, jóformán arra sem volt elég ideje, hogy a legegyszerűbb reggelit nyugodtan fogyassza el.

Most, miután sikkasztott, úgy érezte, alkalma és ideje van az életet nyugodtabb szemlélődéssel tanul-

mányozni és ezen a bűnügyi tanulmányútján első experimentuma az imént megénekelt villásreggeli volt. Curzon úr, e regényünk hőse, sajnos, nélkülözötte mindazon kvalifikációkat, amelyek alkalmasak arra, hogy egy embert regényhőssé tegyenek. Mind a két szóval szöges ellentétben állt az egyénisége. A regényhez csak igen kevés köze volt, ilyet nem olvasott és nem írt, eseménytelen életét elkerülték a nagy szerelmek, sohasem párbajozott, egyáltalán semmit sem csinált, ami akárcsak egy rövidlélegzetű elbeszélésre is anyagot adhatott volna. Ami a hőst illeti, Curzon úr átment az utca másik oldalára, ha két ember hangosan vitatkozott és bár szégyelte bevallani, titokban félt a részeg emberektől. És miután nem volt regényhős, nevezzük Curzon urat a regény gyávjának.

Az olvasónak igaza lesz, ha ezek után azt mondja: hohó!: egy ember, aki gyáva, aki irtózik minden veszélytől, kalandtól, akit úgy ábrázol a regény első néhány sora, mint a legfantáziátlanabb nyárspolgárt, hogy lehet az sikkasztó? hogy kerülhet egy ilyen hajóra, ilyen helyzetbe? Egy villásreggelivel!

Hallgassák meg, kérem, a sikkasztás történetét, azután az vesse rám az első követ, aki nem lusta hozzá,

2.

Curzon úr tulajdonképpen nem sikkasztott. Ha egész precízen akarnám jellemezni a helyzetet, akkor azt mondanám, hogy ez a szelíd, gyenge egyéniségű ember egyedül maradt huszezer strait dollárral és a pénz kihasználva az őrizetlen pillanatot, elsikkasztotta a takarékpénztár egyik tisztviselőjét. A föld légkörén belül minden tárgy magnetikus. Mindnyájan

Ismerünk embereket, akiknek a tárgyakhoz való viszonyát nem saját akaratak szabja meg, hanem ellenkezőleg, egyes tárgyakkal kapcsolatos pillanatnyi ötleteik befolyásolják a cselekedeteiket. Elég közismert típusa a polgárnak ez a tömegvonzás hatása alatt álló egyén, aki elhatározza, hogy máától kezdve takarékoskodni fog, de a mozi előtt kifüggesztett színes plakát vonzása megváltoztatja akaratát. Eh, majd holnap, mondja és jegyet vált a délutáni előadáshoz. Vagy ki nem ismeri a gyomorsavtúltengéses barátunkat, aki öt éve minden nap huszonnégy órával elhalasztja a szigorú diéta betartását, mert midőn legkényelmesebb az elhatározása, éppen borjúpörköltet hoznak be. Minő pechl! Éppen borjúpörköltet, kedvenc ételét, mócsingosan, egész rövid szafittal, aranysárga csipetkével mellette. Akaratát ismét magához vonzza a tál és most már elárulom, hogy akkor is magához vonzotta volna, ha töltött káposztát tálaltak volna be (tejfölösen, bennefőtt disznókarajjal).

Curzon úrnál is rendben mentek a dolgok, amíg napi tennivalójával nem került alternatív lehetőség elé és mások által előírt teendők szabták meg a cselekedeteit. Ezek között első helyen állt Mayfield úr, a sidneyi takarékpénztár irodafőnöke, egy. bántó külsejű, igen szigorú, kellemetlen modorú úr, aki zsebórájával a kezében fogadta az elkésve érkező tisztviselőket. Mayfield úr, kezében zsebórájával, mindig Curzon szeme előtt lebegett és tíz év alatt mindössze kétszer késett el, amire Mayfield úr azt mondta, hogy ha a legközelebbi tíz éven belül még egyszer elkésik, kénytelen lesz bizonyos rendszabályokhoz nyúlni, mert sorozatos szabálytalanságokat nem tűrhet. Másik zsarnoka, Mrs. Hutkins, nyolevan kilón felüli gazdasszonya volt, aki saját kedvenc ételeit főzte Curzonnak és miután a gazdasszony gusztusa örökké

a rántott tökehal és a pirított borjúmáj között ingadozott, Curzon úrnak is be kellett érnie e kétféle étellel, holott mit nem adott volna olykor egy kis rántott husért. Csak egyszer próbálta meg, hogy titokban vendéglőbe menjen ebédelni, de Mrs. Hutkins rájött a pártütésre és azóta Curzon úr óvakodott hasonló ballépéstől. Hogy ünnepnapokon sem alhatott kedvére kilencig, annak is gazdasszonya volt az oka, mert ilyen napokon nagytakarítást rendezett és hét óra helyett hatkor kellett felkelnie Curzon úrnak. Ilyenkor ugyanis megjelent Mrs. Hutkins adjutánsa: a viceházmester felesége, eltolták az összes butorokat, süroltak, poroltak, áthúztak, szellőztettek és közben Curzon úr árván bolyongott a város valamelyik közterén.

3.

Hogy a tárgyak könnyelműsége milyen romlásba viheti az embert, arra legjobb példa Curzon úr esernyője. Ez az ágról szakadt öreg jószág lépten-nyomon ottmaradt valahol. Azon az elsejei napon, amelyen Curzon úr megkapta hatheti szabadságát és elbúcsúzott kollégáitól, hogy szokása szerint vidékre utazzék, ez a pimasz esernyő megint önállósította magát és ottmaradt az irodában. Mr. Curzon tehát aktatáskájával a hóna alatt visszafordult a városháza előtt, hogy elmenjen hűtlen esernyőjéért a Sidneyi Takarékpénztár helyiségébe.

— Örülök, hogy visszajött! — szólt rá Mayfield úr nyomban.

„Ujjél“ — mondta magában Curzon.

{ — Azért örülök ennek a véletlen visszatérésének,

mert valami nincs rendben a pénztári elszámolásnál. A Simon et Blackson kifizetést úgy kellett volna lezárnia, hogy az előző záradék is szerepeljen az elszámolás kezdetén, mert így az áttekinthetősége...

Mit részletezzem? Addig beszélt, amíg kiderült, hogy Curzon úr csak délután kezdheti meg a szabadságát. Egy keserves sóhajjal odament régi helyére a pénztárhoz, ahol Masson, a helyettese, már vigyorgott rá kövér arcával, aranykeretes csiptetője mögül:

— Miért jöttél vissza te ökör?

— Az esernyőmért — felelte majdnem sírva.

— Ha valaki Ausztráliában a száraz évszakban esernyővel jár, annak úgy kell.

— Az esernyő — fejtette ki pedánsan Curzon —, hozzátartozik külső megjelenésemhez. Például a nyakkendő az északi népeknél jött divatba és azt a célt szolgálta, hogy a hűlésre érzékeny gégét megvédje a zord időjárás ellen. Ennek dacára te itt Ausztráliában harmincétfokos melegben, állandóan nyakkendőt hordasz. Ez nem sokkal célszerűbb, mint ha én az esernyőmet hordanám a nyakamban. Miért fordulsz el tőlem?

— Hogy ön nem dolgozik — mondta Mayfield, aki figyelmesen hallgatta eddig a háta mögött —, ebbe a vállalat tiz év alatt valahogy belelörödött. De hogy kollégáit is demoralizálja, ez már az én közismert jóindulatom határait is meghaladja... És különben is! — horkant fel —, ha ön a nyakkendődivatot undorítósnak találja, akkor ne járjon kultúremlerek közelébe — kiáltotta Mayfield úr nekivörösödve, mert mint általában a hízásra hajlamos emberek, szerette a változatos és rikító nyakkendőviseletet.

Curzon nagyon szerencsétlennek érezte magát. Üres aktatáskáját, amelyben néhány frissen bevásárolt pipereholmot őrzött, esernyőjével együtt odatette a

pénztárfülke sarkába és hozzáfogott, hogy a nyitott pánccszekrényből szép sorjában kirakjon mindent és megkeresse a Simon & Blackson cég hitelleveleit, cesszióit és jelzálogkölcsoeit, amelyek előző nap már egyszer átmentek a kezén, bár szerinte az egész ügy elejétől fogva a könyvelőre tartozott volna, de a könyvelő amerikaiázott, mert Mayfield görbelábú, szép-lős leányának udvarolt.

Izzadt és görnyedt. Masson is segített neki. Óvatosan rakták szét a pénzszekrény tartalmát az asztalon, váltótárcát, nyugtát és bont, míg végre ott volt a Simon & Blackson pakett. Szép rendben visszaraktak megint mindent, Curzon feljegyzett néhány szá-mot, azután a Simon-pakeit is a helyére került és Masson bezárta a pánccszekrényt.

Curzon úr most már tizenöt perc alatt megcsinálta újra az egész elszámolást valamennyi óhajnak megfelelően, letette Mayfield asztalára, de egy olyan pil-lanatban, midőn az irodafőnök éppen nem volt jelen és jól megfogva ésernyőjét, hóna alá szorítva akta-táskáját a piperecikkekkel, gyorsan hazament. Négy-óra volt, a többi tisztviselő is öltözött, mert a taka-rékpénztárat félőtkor zárták.

Otthon hozzálátott a csomagoláshoz. Wickfieldbe készült a nénjéhez, ahol mint fizető vendég töltötte rendszeresen szabadságát. Wickfield Ausztrália he-gyes vidékén terül el, ócska kis falu volt, de Curzon úr elhitette önmagával, hogy a falu klimája rendkí-vül egészséges, miután hatheti szabadságát a legol-csóbban itt használhatta ki. Alapjában véve már ré-gen utálta Wickfieldet poros fáival, buta lakosaival és bohém szarvasmarháival, amelyek hasonló álla-toktól eltérően naphosszat a főúton ögyelegtek, ahe-lyett, hogy legelnének.

Mrs. Hutkins nem volt otthon, mert látogatóban

volt nála a nővére kislánya és ebből az alkalomból elvitte moziba a gyermeket. Berakta kofferjébe a legszükségesebb holmikat, azután hozzáfogott, hogy a fogkrémet, borotvaecsetet, timsót, meg szappant eloszorja az aktatáskájából és elrendezze a fehérnemű között a kofferben.

Az aktatáskában azonban nem volt borotvaecset, nem volt timsó, nyoma sem látszott fogkrémnek és egyetlen darab szappan sem került elő.

Ezzel szemben.

Az aktatáskában húszezer strait dollár volt négy egyforma kötegen.

4.

Az aktatáskát a Northon utazási iroda cégvezetője helyezte letétbe, fedezetül bizonyos turistacsekkekre, amelyet egy társasutazás résztvevői Konstantinápolyban, Bukarestben, Bécsben, Párisban és Londonban fognak beváltani a Sidneyi Takarékszövetkezet terhére. Ezzel Curzon nyomban tisztában volt. Mi történt? Rakodás közben az ő táskáját a pipereholmikkal (borotvaecset, timsó stb.) visszatették a páncélszekrénybe és a Northon cég letétjét az aktatáskával együtt ő a sajátja helyett elhozta magával.

Curzon úr homlokát homályos, jéghideg pára lepte el. Megfogódzkodott a karosszék támlájába, azután leült. Most mi lesz?

Mondjuk, hogy reggel, mert reggelig most már zárva van a takarékpénztár, szóval mondjuk, Curzon úr reggel beállít a céghez, hogy pardon, tévedésből magával vitt húszezer dollárt. Mi történik? Vizsgálat. Botrány. Massont, aki a pénztárért felel, egész bizto-

san kidobják. Mayfieldet esetleg megüti a guta. És ha legalább ez biztos lenne. De semmi sem biztos, csak az, hogy Masson repül.

Lihegett és két kézzel fogta a fejét. Úristen! Mit csináltam! Mit csináltam! Szegény Masson! Szegény Masson! Három gyereke van és újra bébit várnak. Ha legalább nem lennének gyerekei. De három! És már várják a negyediket! Tulajdonképpen mit képzelsz ez a Masson?! El akarja árasztani a világot az utódaival?!

Most egész váratlanul Wickfield jutott eszébe. Azokkal a poros, korcs hegyipálmákkal, a főutcán virágzó állattenyésztésével és a szomszédban nyaraló ügyvéd gramofonjával, amely tíz éve már ugyanazt a lemezt játssza felváltva egész délután: *«I wonder where my baby is to-night.»* A neuralgiában szenvedő főerdész egyszer kapásból rálőtt a gépre, de a gramofon nem halt meg, csak végleg elvesztette hangját és azóta még sokkal rekedtebben kornyikálja azt a hülye nótát. Éjjel nem lehet aludni a kutyaóktól, hajnalban a kakasóktól és délután a legyekóktól. A kávé helyett használt cikóriának ugyanolyan szaga lesz, mint már tíz éve, mint ahogy Curzon úr életében mindennek ugyanilyen cikóriaszaga és íze van.

Egy kicsit rágódott életének keserű gyökerén, amelyet inkább nevezhetnének fzetlen gyökeérnek és közben farkasszemmel nézett vele hússzezer dollár. Masson tulajdonképpen csak úgy menekülhet meg a romlástól, ha ő, Curzon, elsikkasztja a pénzt. Mert gondatlanságért és szabálytalanságért felelnie kellene. De ki vonhatná felelősségre Massont, ha a bank egy régi tisztviselője bűnös útra lép? Ő hozta a bajt Massonra, neki is kell elsimítani. A becsület úgy diktálja, hogy sikkasszon.

Ez csak világos.

Igy történt, hogy a saját esernyője és Masson gyermekei elindították egy úton, amely merőlegesen eltért életének eddigi irányától.

Húszezer elszabadult, bűnre éhes dollár elsikkasztott egy védtelen pénztárost.

Curzon úr kellemes ismerősökre tesz szert

I.

Délután hat órakor távozott Curzon úr a lakásából. Mielőtt elment, rövid habozás után háromhavi bért hagyott Mrs. Hutkins-nek az asztalon. Úgy érezte, hogy minden zsarnoksága dacára öreg gazdaasszonyát nem teheti ki pénz nélkül az utcára. Hiszen Curzon úr alapjában véve jólelkű, gyengéd ember volt. Ha Massonnak nem lett volna annyi gyereke, akkor Curzon úr nem sikkasztott volna. Dehát ez a Masson, úgy látszik, még sosem hallotta, hogy családfák nem nőnek az égig. No mindegy...

Délután öt óra volt és másnap reggel nyolc előtt nem vehetik észre a sikkasztást. Lehet, hogy délután hatig sem nyúlnak az aktatáskához. Ennyi egerútja van. Most hová? Hová megy egy sikkasztó, akinek húszezer dollár van a táskájában és tudja, hogy a rendőrség nemsokára a nyomában lesz?

A borbélyhoz.

Jámbor, szőke kis szakállát, amely összefolyt szomorú, bibliai bajuszával, leborotváltatta. Egy köncös, angol gangster nézett rá vissza a tükörből. Jé! Nem is tudta, hogy ilyen fiatal! És alapjában véve

egész megnyerő. Most kezdett csak azon tünődni, hogy mi értelmű volt annak az alázatos jelleget adó szövegetnek, amelyet évekig olyan gondosan termelt az arcán.

Épp olyan megmagyarázhatatlan dolog, mint az ócska esernyő. Vagy Masson nyakkendője.

Azután kiment a repülőtérre. Egy hatalmas három-motoros kivilágítva állt és az utasok beszálltak. Curzon úr odasietett a pénztárhoz:

— Kérek egy jegyet.

— Hová?

— Arra a gépre.

— De hová akar utazni.

— Az az én dolgom. Maga csak adjon egy jegyet — mondta nagyon idegesen.

— Az a gép Batáviába repül. A szumbavai és a Bali szigetcsoport érintésével.

— Hát akkor Batáviáig!

Eddig még a lelke mélyén, valahol legbelül úgy érezte, hogy nem lesz semmi az egészből és az utolsó pillanatban visszafordul. Úgy érezte, hogy az ítéletet, amelyet ügyetlensége miatt kimondott, nem fogja végrehajtani önmagán és visszafordul. De a motor zihálni kezdett, azután lábai, mintegy önállósítva magukat, elindultak a gép oldalához támasztott három lépcsőfokhoz és ő ment fel egyenként megjárva mind a három fokot. Belépett a gépbe és ezzel az ítéletet végrehajtotta!

Két overallos pribék kirántotta a lépcsőt, a megkavart propeller sortüze felhangzott és az elsikló gép néhány kecses billenés után a magasba lendült.

2.

Curzon úr, egy derűs lelkivilágú sikkasztó nyugodt álmát aludta a sétafedélzeten. Batáviában egy napot sem időzött, hanem Henry Kahn álnéven, elsőosztályú fülkét bérelt a Triton nevű luxushajón, amely Szingapurba indult.

Szingapur!

Az Indiai Óceán New Yorkja, a fény, a ragyogás, az elegancia, a luxus, a bűn, a háború és a mocskok nagy látványossága. Ott úgy eltűnhet, mint gombostű a szénakazalban, onnan a világ minden tájára átmentheti bűnbeesett életét, hogy kis vagyonával egzisztencia után nézzen.

Curzon úr kimondhatatlan lelki kéjjel merült el a gondtalanságba, amelytől azok szoktak megrészegegni, akik máról holnapra megszabadulnak a pénz rabságából. Van-e szebb és nagyszerűbb érzés annál, mint megrendelni egy pohár malagát, ha éppen gusztusunk van rá és hanyagul zsebredugni néhány doboz igen finom cigarettát, anélkül, hogy elszörnyednénk a könnyelműségünktől? A kifizetés demarkációs vonala megnyílik! Egy öltözet ruha, jó hotel, taxi, hordár, töltőtoll és páholyülés, anélkül, hogy a pénz kiadásának pillanatában elmondanánk magunkban az osztási művelet refrénjét: és még marad nyolc... és még marad hét... és még marad hat.

Van-e szebb, kellenesebb nászút az első néhány napnál, amely alatt a sikkasztó mézesheteit éli az anyagi függetlenséggel? Kérdezzünk csak meg kiérdemesült sikkasztókat, hogy mi a szép, mi az igazán felemelő és nagyszerű momentum az életben. Azt fogja mondani: az első hét Párisban és az utolsó

Vácon. Az első gondtalan pillanat egy szép nővel és az utolsó hét nap a szabadulás előtt, mikor a rab meghatottan számolja a hátralévő néhány száz stancilit. Benne van ebben a két végletben minden, amit a költő mondott:

Szabadság, szerelem!

Apropos, szerelem. Mint annyi más nagy luxus, váratlan fordulat, újszerű élmény, ez is most érkezett el Curzon úr életébe. Ebbe is most botlott bele és pedig olyan kevés szerencsével, hogy nyomban egész hosszában végigterült a fedélzetén. Ugyanis miközben álmos szemekkel elhagyta ülőhelyét, hogy sétáljon kissé, megbotlott egy nyugágyban heverő hölgy kinyújtott lábán és elvágódott.

Igy kezdődött. Nem éppen hangulatosan, de stilszerűen Curzon úr eddigi élményeihez viszonyítva. Mikor feltápászkodott, egy olyan szép nő állt mellette, amelyet csak álmában lát az ember, vagy még ennél is valószínűtlenebb miliőben, amerikai hangosfilmeken.

— Bocsásson meg, igazán szégyenlem. Remélem nem ütötte meg magát? — kérdezte aggódva a hölgy.

— Igazán semmiség — nyögte siralmasan Curzon úr és csak most nézte meg figyelmesebben a nőt. Valami egész könnyű, kosztümszerű, szürke angol ruhában volt, sima, acélos kékbe játszó fekete haja hátrafésülten lapult meg, szabadon hagyva két apró fülét, mandulavágású, de kifejezésteljes nagy szemei tisztán, derűs csillogással tekintettek a férfirra, mosolygó, szépvonalú szájából pompás fogak ragyogtak elő.

— Nevem Henry Kahn — mondta Curzon úr.

— Lilian Hackett vagyok — felelte és alig tudta elnyomni mosolygását az esetlen, gyerekesen zavart férfi ódivatú bemutatkozásán. Hosszú, finom, fehér

kezét hanyag mozdulattal nyújtotta új ismerőse felé és kissé szórakozottan otthagya a férfi tenyerében. Szemében őszinte érdeklődés villant meg. — Remélem, Szingapurig utazik?

— I... igen... — hebegte Curzon úr, akit ez a kézfogás nagyon megviselt. — Természetesen Szingapura utazom. És hogy fesztelen legyen, hátratette két kezét, miközben testsúlyát felváltva egyik lábáról a másikra helyezte. A nő felől egészen finom, halványan, de azért kivehetően érezhető kölniillat áradt feléje. Maga sem tudta, miért kap ettől szívdobogást.

— Ha akarja, sétálhatunk villásreggeli előtt — mondta Lilian és belékarolt. Curzon úr majdnem ismét orraesett. Mint valami emberi automata indult meg Lilian mellett, igyekezve lépést tartani és félkarját, amelynek könyökhajlása a nő finom kezének szentélyét képezte, úgy tartotta mereven, mozdítani se merte, mintha gutaütés bénítaná. Lilian ezt látszólag észre sem vette, elfogulatlanul és hosszan csevegett:

— Óh, Mr. Kahn, ha tudná, milyen unalmas egy ilyen hajóút... Igazán csak Lord Paddington tudta rávenni a fivéremet... A legtöbb férfi unalmas és ostoba... azt hiszik, hogy minden a tánc, a póker, a bridzs... Hopplá! Vigyázzon! — Még idejében elkapta Curzon urat, aki megbotlott egy hajókötéltekercsben. — Ügylátszik, nem hoztam szerencsét magának. Már másodszor botlik el...

— Óh igazán semmiség! — „Bár ez lenne a legnagyobb botlásom”, gondolta magában. És most eszébe jutott Lord Paddington, ez az előkelő finom, ősz úr, állítólag Anglia felső tízezréhez tartozik és igen visszavonultan él a hajón. Csak két emberrel érintkezett; az egyik Rival marquis, szintén nagyon öreg, sovány emberke, bottal jár, mert fellábára sán-

tít és gomblyukában a becsületrendet hordja. Ezek szerint a társaságukban levő harmadik úr a lány bátyja, Sir Hackett, akiről azt mondta a steward, hogy ő a jávai cukorkirály, milliárdos iparmágnás... Ilyen emberek még sohasem álltak szóba Curzon úrral.

— Sir Hackett bátyja a kisasszonynak?

— Ő a bátyám. Tudja, milyen unalmas egy cukorkirály hugának lenni? Látott ön már operettel?

— Óh, hogyné! Én sokat foglalkozom kultúrával. Egyszer Sidneyben megnéztem a Rip van Winklet... Arról szól, hogy egy vadász ötven évet alszik egy huzamban, anélkül, hogy felébredne, dacára annak, hogy körülötte mindenki énekel.

— Csodálatos!

— Őszintén szólva, nem hiszem, hogy manapság ilyesmi előfordulhatna.

— Éppen manapság minden lehetséges, kedves Henry... Hopplá! — Keresztnevének említésétől Curzon úr ismét kis híján elvágódott. Csak elengedné a karját. Szörnyű ez, így menni, anélkül, hogy a nő szabálytalanul váltakozó lépéseihez igazodni tudna.

— Szóval, csak azért említem az operetteket, mert azok általában arról szólnak, hogy egy gazdag nő nem tudja elhinni udvarlóinak őszinteségét. Mindenkiről azt hiszi, hogy a pénzt akarja és nem őt. Látja, valahogy így vagyok én is... Annyian forgozódnak körülöttem és mindig úgy érzem, hogy a cukorkirály huga tetszik nekik és nem Hackett Lilian.

— De kisasszony! Ön nagyon szépl

— Csakugyan?... — kérdezte Lilian és csodálkozva megállt. — Ön úgy találja, hogy én szép vagyok? — mondta kellemes meglepetéssel.

— Nagyon! Nagyon! — kiáltotta buzgón Curzon úr, látva, hogy elismerő szavai rendkívül mély benyomást tesznek a hölgyre.

— Ezek szerint, ha maga belém szeretne, nem a pénzemet kívánná? Vajjon magának elhihetném, hogy igazán a szíve szólalt meg?

Curzon úr pirult, a szájaszélét nyalogatta és szavakat keresett, de nem talált. Mit mondjon? Hiszen máris eszeveszetten szerelmes volt ebbe a nőbe.

Közben a sétafedélzet másik oldalára értek és itt egy guritható mahagóniasztal előtt három csendes úr üldögélt, teasütemény és édespálinka mellett. Az egyik Paddington lord volt, a másik Rival marquis és a harmadik Sir Hackett, a jávai cukorkirály. Lilian, aki úgy látszik, nem akarta tudomásul venni társadalmunk bizonyos kasztszerűségét (amiért valószínűleg nem egyszer nézeteltérése is lehetett rokonaival), odahurcolta a megzavart Curzon urat és egyszerűen bemutatatta:

— Henry Kahn barátom egy kedves ausztráliai gentleman. — A három úr nem azt a képet nyújtotta, amit általában lelkes fogadtatásnak szoktak nevezni. A marquis valamit nyafogott és nyirkos, ráncos kezének két ujját egy másodpercre átengedte Curzon úrnak. Sir Hackett feltette monokliját, figyelmesen megnézte ezt a Henry Kahnt, olyasféle tartózkodó érdeklődéssel, ahogy a lepketudós valami ujonnan talált csodabogarat helyez a lupája alá, Lord Paddington pedig csak bólogatott és azt mondta:

— Jól van, nagyon jól van... — De hogy mi van jól és miért, ezt nem tudta senki. Curzon úr, aki tudatában volt, hogy ezekbe az előkelő körökbe még egy sikkasztó sem juthat be ilyen egyszerűen, úgy érezte, hogy az egyik lába süllyed lefelé és a másik emelkedik.

— Henry Kahn vagyok... Bocsánat...

— Nem tesz semmit... — nyugtatta meg a marquis. Liliant, úgy látszik, hosszantotta, hogy új barát-

ját nem látták szívesen, mert leült és odaszólt Curzon úrnak:

— Foglaljon helyet közöttünk... Kérem, üljön le, ha mondom! — És miután Curzon úr leült, erélyesen így szólt a bátyjához. — Az út hátralévő részét, azt hiszem, Curzon úr fogja elviselhetővé tenni számomra.

— Igazán?... Igazán?... Derék. Derék — melegezte a lord.

— No akkor nem is zavarom — mondta a marquis. És botjára támaszkodva elbicegett. Két percen belül Lilian egyedül maradt Curzon úrral.

— Ne szóljon semmit! — mondta majdnem sírva a lány. — Jól tudom, hogy ön most mit érez belülről. Megalázták! Miattam alázták meg és igazságtalanul! Henry! Maga olyan elégtételt fog kapni, de olyan elégtételt, mint a pinty!

Hogy Miss Hackett felfogása szerint hasonló körülmények között milyen elégtétel jár egy pintynek, azt Curzon úr még aznap megtudta.

3.

Még nem volt este, de a nappal már elmúlt és a violaszínű szürke derengésben úszott a hajó. A zsírosan csillogó mélysötétkék hullámokból egy-egy repülőhal dobta fel magát ezüstös ficánkolással és ijesztően zord, kopár, lapos, vulkanikus szigetek közeledtek lassan Szumatra magasságából. Két-három ritkalombú pálma látszott csak egy-egy szigeten és ezek is egyre kivehetetlenebb körvonalakkal mosódtak bele a változatos tónusokból egyre határozottabb sötétbe átvonuló égálgába. Curzon úr nézte, nézte a csodálatos trópusi panorámát és ahogv beszívta a dagály hűvös,

de nem kellemetlen, sósszagú szellőjét, ebben a valószínűtlenül sugárzó alkonyban, különös, szomorú vágyódás markolta meg a szívét.

Szerelmes volt.

Ruha suhogott a közelében. Nem is kellett oldalt fordulnia, csak mélyebben szívta be a levegőt és a halszagba keveredő enyhe odőr már jelezte, hogy Lilian ült le melléje. Furcsa, sárga estélyi ruhában volt és egy hatalmas gyöngysorral játszott idegesen. Ez a gyöngysor hosszú volt és masszív. Minden vágyat, örömet, idegességet, mint egy hangszeren, ezzel a gyönggyel fejezett ki, ahogy ujjai különböző ritmusban választották szét és tölték ismét össze az egyes szemeket.

— Milyen szép este... — mondta minden megszólítás nélkül Lilian.

— Csodálatos este... — lihegte Curzon úr. — Igazán csodálatos.

— Önnek mi a foglalkozása?

— Nekem?... Tisztviselő vagyok. Egy izé... — Ahhoz nem volt elég fantáziája, hogy kitaláljon valamit. Csak Sidney helyett Melbournet mondott, sikasztás helyett örökséget és egyéb ilyen apró vonásokban hamisította meg életének való adatait. — Egy melbournei bankban vagyok könyvelő — mondta például.

— De hiszen... ne haragudjon, hogy indiszkrét vagyok, egy könyvelőnek nem telhet ilyen életmódra.

— Húszezer dollárt örököltém, izé... a fivéremtől, még a télen... És elhatároztam, hogy nem teszem bankba, hanem ezt a hatheti szabadságot, amennyire lehet, kihasználom. Sétálok néhány lépést az élet napos oldalán... Úgy-e, ez szép volt?

— Nagyon. Megkérhetem, hogy vacsora után várjon néhány percig a közös ebédlőben?

— Boldogan. — A heverőszék támláján nyugvó kezéhez véletlenül hozzáért Lilian kisujja és ettől a sarkáig megborzongott.

— Van hozzátartozója?

— Van. A gazdasszonyom. És Wickfieldben lakik egy néném, akinél nyáron fizető vendég szoktam lenni. Ha tudná kisasszony, milyen szimpla volt eddig minden az életemben. Reggeltől estig a rács mögött állni a pénztárban. Este rántott tökehalat enni, mert Mrs. Hutkins így szereti. Wickfieldben platánok állnak a néni háza körül, por van és hol a tehenek bőgnek, hol a gramofon...

A telihold sápadt feje nézett le rájuk és az ég, sötét zubbonyára valamennyi csillagrendjelét kitűzte ezen a napon, olyan tüneményes sziporkázással, olyan káprázatos, beláthatatlan tömegével az apró és hatalmas égtesteknek, hogy a nyugágyon hanyattfekvő Curzon szinte úgy érezte, mintha közöttük úszna ezen a hajón a végtelenben...

Lilian ajkáról eltűnt az a kis rejtett gúny, amely ott vibrált a szájaszélén állaudóan. A gyöngysort szórazottan a fogai közé vette és ő is komolyan nézett ki az estébe. Az a furcsa nosztalgia fogta el, ami olyankor keríti hatalmába az embert, ha honvágya támad egy hely után, ahol tulajdonképpen még nem volt sohasem. Ki ne érezte volna még utazás közben virággirlandos vidéki pályaudvaron kinézve a fülkéből, hogy jó lenne itt most leszállni, jó lenne itt élni. Ez a Henry Kahn nem ostoba ember, csak tapasztalatlan. Egy őriási csecsemő. Jó lenne most ott ülni vele a wickfieldi poros platánok között... Ezt gondolta Lilian.

Azután a hangulat egyetlen ütemre véget ért: kigyultak a lámpák. Sok-sok tágfényű, hatalmas körte ragyogta be a hajót és megszólalt a dinerre hívó gong.

A lord társaságával egy külön szalonban vacsorázott.

Curzon úr a közös étkezésen vett részt és tekintével utánaosont a pincérnek, aki időnként egy étellel megrakott kis asztalkát tolt be a szalonba. Vacsora után, mikor még együtt volt valamennyi közösen étkező utas, vacsora után történt az elégtétel, a nagyszerű csoda, amitől Curzon úr megmámorosodott, kis híján sirvafakadt és ami feledhetetlen lett számára már azon pillanatban, midőn megtörtént! Valamennyi utas jelenlétében odalépett hozzá a steward és szólt:

— Ölordsága, sir Hackett és Rival marquis szívesen látják egy kártyapartira.

Most mit mondjon? Mit legyen? A hajó szeme rajta! Valamit felelnie kell.

— Kérem... mondja... hogy izé... — nyögte tűzvörös arccal.

— Át fogom adni — szólt a steward és tiszteletteljesen távozott.

... A kisszalonban együtt ültek: a cukorkirály, a marquis és a lord. Az asztalfőn Lilian. Mit mondhatott nekik a lány? Mivel idézhette elő a változást? Ki tudná. Az bizonyos, hogy a három úr mosolyogva nézett a belépő Curzonra. Most már a marquis sem két ujjal nyujtott kezet. Három teljes ujját helyezte Curzon úr tenyerébe és Paddington felemelkedett a helvéről, úgy veregette meg a vállát.

— Micsoda hallatlan szerencse, hogy megtisztelt bennünket. Kedves izé... Brogler... Harvel... — és Lilianhez fordult — hogy hívják?

— Henry Kahn — dadogta Curzon úr.

— Az is nagyon jó — helyeselt élénken Sir Hackett. — Foglaljon helyet barátom, mi minden este kártyázunk. Nyerni nem fog, mert csak egycentes alapon

játszunk, de remek szórakozás... Bizonyára ön is ért hozzá... Huligant játszunk...

— Én... én csak tarokkozni tudok. Azt sem jól.

— Nem baj — mondta a marquis. — Akkor egyáltalán nem játszunk pénzbe és meg fogja tanulni a huligant.

A huligán a ferbli, a póker és a makaó keveréke. A lehető legjobb lap három ász. Ezután jön a kilenc, azután a terc ászig: egyszínű fiú, dáma, ász. Utána három dáma. Pókerrendszerű licitálással mindenki annyit áldoz a lapjára, amennyi nyerési esélyt lát benne. Miután ezek az urak nem akartak pénzt nyerni, megállapították, hogy a maximális licitálás egy shilling. Remekül szórakoztak, nagyszerűen kacagtak és ami a fő, senki sem vesztetett többet egy üveg bor áránál. Curzon úr a mennyországban érezte magát. Életében először igazi urak között ült. Ezekhez képest még Mr. Mayfield, az irodafőnök is senki. Óh, mit nem adott volna érte, ha valaki láthatná itt. Legalább Mrs. Hutkins. És viselkedése szemmel láthatólag tetszett az uraknak.

— Maga igazán egy eredeti fiú, Mr. Grin...

— Curz... nevem Henry Kahn.

Később Sir Hackett és Lord Paddington vitába keveredtek, hogy ki rendezzen az egész társaság számára yachtkirándulást Szingapurtól Colomboig. Elnézést kértek Kahn úrtól, hogy most ők ketten fognak játszani és aki nyer, az fizet majd mindent. Paddington nyert.

Sir Hackett dühös lett.

— Hát akkor revans! Kétszáz dollár a vízi...

— Hohó! — kiáltott a marquis, — ebben már én is résztveszek!

Leosztották a lapot és véletlenül Curzon úrnak is adtak egyet.

— Óh, bocsánat... A fiatalember ilyen nagyban nem játszhat...

— Bocsánat... — mondta Curzon is és lángvörös lett, mert Lilianre nézett, — én részt szeretnék venni a játékban. Engedelmmükkel nem vagyok szegény ember...

Paddington tiltakozott.

— Óh! Nem, nem, nem..., A maga pénzecskéje másra kell barátom.

— Dehát... Lordságod meg akar sérteni? — Végül is nagynchezen adtak neki lapot. Azután megindult a licit. Curzon úrnak remegett a keze és a nyelve szárazon tapadt a szájpadrálásához. Három ásza volt! Felülmulhatatlan nyerőlap. A marquis csipelt, vagyis nem vett részt a játékban. Paddingtonnál kilenc volt és Hackettnél két dáma egy királylyal. Hackett ijesztésre dolgozott. Paddington, úgy látszik, nem számított három ászra és Curzon úr félig eszméletlenül mindent megadott. Azután feltekarták a lapokat.

— Bravó! — kiáltotta Paddington. — Igazán bosszantott volna, ha nem a mi fiatal barátunk nyer. — És nyolcszáz dollárt toltak Curzon úr remegő kezeibe. Micsoda világ! Ennek az összegnek egy kis részéért harminc napig kell dolgozni keservesen. Amit itt percek alatt nyer! Istenem! Miért nem öt év előtt sikasztott! Mennyit mulasztott!

— És most... — mondta a marquis ástva, — mára elég volt.

— Máskor nem kell ilyen nagyban játszani — mondta mosolyogva Sir Hackett, kezét nyújtva Curzon úrnak. — Szavamra, régen láttam meggyőzőbb, szellemesebb és fesztelenebb modorú urat, mint ön. Igazán örülök, hogy Lilian ma este külön felhívta a figyelmünket.

Curzon úr csak pirult és hol azt mondta „kérem szépen“, hol azt, hogy „igazán részemről...“

... Füttyürészve ment a kabinjába. Szerelmes volt és boldog. Istenem, milyen szép is az élet urak között, milyen szép ez a fényesfalú kabin, milyen kellemes levegő árad be a szellőztetőablakon a csendes, misztikus Indiai-óceánról, egyáltalán milyen szép minden jelenleg. És ki törődik a holnappal? Néhány év nem a világ...

Talán nem lett volna ilyen boldog és megelégedett, ha lényének valamilyen metafizikai formájában megjelenhetett volna néhány percre a cukorfejedelem kabinjában.

Curzon úr az oroszlán szájában

1.

Ugyanis a cukorfejedelem hugának kabinjában még együtt maradt a társaság, rangjukhoz képest kissé fesztelen tablót képezve. Lilian az ágyra dőlt, két térdét átkarolta és cigarettázott. Lord Paddington az asztalon ült lábaival harangozva, a cukorfejedelem füttyürészett és a marquis a körmét piszkálta.

— Ez az ember olyan jámbor, mint egy csecsemő — mondta a fejedelem.

— Ide hallgass, te lól — mondta a marquis a fejedelemnek. — Ha ez a pasas a nyolcszáz dollárunkkal köszöni szépen, de nem folytatja a játékot, akkor laposra verlek.

A fejedelem nem reagált a felségsértésre, hanem elgondolkozott és csak azután felelt:

— Te önmagad után ítéled meg az embereket,

Mindenkit valami piszkos gazembernek nézel. Én mondom neked, hogy ez a fiú kettőig sem tud számolni és az utolsó fillérig igaz a húszezer dolláros örökség, amit Nadjának mondott. Szólj valamit Nadja.

De Lilian, akit jelenleg Nadjának neveztek, nem szólt semmit, mély szippantásokat vett a cigarettából és idegesen rezgett az orrcimpája.

— Nekem is gyanús a fiú — mondta Paddington. — Ez az ember nem hülye. Szerintem ennyire hülye ember nem létezik. Túlkönnyen ment bele mindenbe. Osztom Rival véleményét. Ha megtartja a 800 dollárt, én is laposra verlek — mondta ölordsa, uri egyéniségét jellemző, könnyed modorban.

— Nekem egy jámbor ember ne legyen ilyen borotváltképű — szólt dühösen Rival. — Láttál te már jámbor tisztviselőt, aki a nagybátyjától örökölt, Wickfieldben nyaral, „kegyednek” szólítja a hölgyismerőseit és mindennek dacára egy szál jámbor szörzetet sem termel az arcán? Az ilyen embereknek bibliai egybefolyó bajusz-szakálluk van.

— Mit szólsz ehhez Nadja? — kérdezte ölordsa.

— Hogy utállak valamennyieteket, utálom magamat, ezt az egész piszkos kalandoréletem, mocskos szavaitokat, züllött aljas lelkivilágotokat.

— Bocsáss meg, de ez nem válasz — szólt megbántva a fejedelem. — Te azt mondtad, hogy a fiú egy jámbor tisztviselő, aki örökölt. És amit te mondsz Nadja, az nekem szent. Most pedig a kollegáim aggodalmuknak adtak kifejezést.

— Micsoda gonoszság! — mondta Nadja és állát felhúzott térdére támasztotta. Úgy látszik, sok estélyi ruhája lehetett, mert nem törődött vele, hogy összevissza gvüri a finom selyemholmit. — Ez az ember egyszerű, szürke kis polgár, aki mindig keservesen

dolgozott és most, mikor végre hozzájutott néhány ezer dollárhoz, mikor valami szépet és jót is kaphatna, beleütközik néhány hitvány alakba és kifosztják.

— Ilyen az élet — mondta szomorúan bólogatva Lord Paddington. — De nem ismerek rád Nadja. Csak nem szerettél bele ebbe az alakba?

— Ostoba! Nem érted, hogy egészséges, tiszta polgári házak szagát hozta felém? Koránkelő, dolgozó emberek, egyszerű, tisztességes életek hangulatát? És milyen szívesen íthagynálak benneteket, csak tudnám, hol kell kezdeni a tisztességet. Hogy kell szabadulni a selyemvackoktól és a luxushotelektől... Azt hiszem, elmegyek egy misszióstelepre, a dzsungelbe vadak közé... — Hanyaltdőlt az ágyon, lehunyta a szemét és nem törődött többé velük.

— Most hallottátok, hogy Nadja szerint a pasas egy hólyag — triumfált öfensége, nem egészen udvarképes tónusban.

— Sokért nem adnám, ha körülnézhetnék a kabinjában — mondta őlordsága.

— Elég! — kiáltotta Nadja és hirtelen térdreugrott az ágyon. — Vegyétek tudomásul, hogy Henrynek a cipősarka többet ér mindnyájatoknál. És vegyétek tudomásul, hogy elmegyek ápolónőnek. Most pedig takarodjatok innen! Mars! Mars!

A főurak távoztak.

2.

Sűrű, vastagszemű trópusi zápor dobolt a társalgó ablakán. Curzon úr már bőrig ázott, mert fel és alá sétált az ajtó előtt, anélkül, hogy megtalálta volna a

kellő szavakat, amelyek alkamasak arra, hogy belépve a társalgóba, megszólítsa Liliant, aki ott olvasott. Miután úgy a matrózok, mint a kapitány figyelmét magára terelte ácsorgásával, a zuhogó eső közepette, elszántan benyitott és legstílszerűbbnek találta, ha azt mondja: „Pardon...”

— Jó reggelt Henry! Hol ázott így meg? — kérdezte, pedig a könyve felett már régen figyelte Curzon urat, amint kint járkál. — Üljön ide mellém — mondta választ sem várva. — Meséljen nekem még Wickfieldről.

— Mit is mesélhetnék én kisasszonynak, aki egy olyan undok poros fészekhez viszonyítva, szép és kedves. Wickfieldben lakik Emerencia néni.

— Csakugyan?

— Becsületszavamra. Szerinte a feketekávé idő előtt aggkori elmebetegséget okoz és ezért cikóriából főzi. És mialatt ezt a kávéat issza az ember, a néni elővesz egy polituros régi kazettát és kirakja belőle családi fényképgyűjteményét: atyámat rövid nadrágban, karikával, anyámat rövid szoknyában, két hosszú, aranszőke hajfonattal, azután belémkarol és sétálni kell vele a város egyetlen igazán előkelő főútján, ahol minden szavára szembejövő bölcs ökrök bólogatnak, mint akik már kívülről tudják a néni mondókáit. Akárcsak én. Este a plébános úrral tarokkozom és délután a környék intelligenciájával együtt felkeressük a szomszéd helységben levő rádiumtartalmú sárfürdőt.

Lilian mindezt úgy hallgatta, mint gyermekkorában az Ezeregy éjszaka meséit. Sóhajtott.

— Mondja Henry, képes lenne maga arra, hogy hazudjon nekem és becsapjon engem?

— Soha, soha, Miss Hackett!

f — Mondja nekem, hogy Lilian!

— Nem merem...

És ahogy belenézett Curzon úr két nagy, szomorú, ártatlan, kék szemébe, érezte, hogy ez az ember nem hazudik. Ez az ember abból a másik világból jön, ahová ő olyan régen vágyódik és annyira hiába. Pocsek nap volt ez a mai, az ablakon kopogó, csuppogó, locsogó, monoton ütemével a szünni nem akaró trópusi zápornak. Az örök egyhangúság, az örökké múlt hétköznapiak melódiáját muzsikálta mindenfelől más hangon. Panta rei. Minden elfolyik. Mondta Herakleitos, ez a titokzatos pesszimista és valószínűleg hasonló tartós zápor hullott körülötte és hasonló lelkiállapotban lehetett, mint ez a Lilian, aki Curzon úr mellett a wickfieldi ökrök után vágyódott és nem tudta hol kezdődik a tisztesség.

3.

Előre kell bocsátanom, hogy a felsőbb tízezer állítólagos tagjai nem voltak hamiskártyások a szó legszorosabb értelmében. Ők csak az első játszmánál juttattak három ászt az áldozatnak és ilyenkor nem levezhette le őket senki, miután e leosztással az áldozat nyert nyolcszáz dollárt. A dollárokkal beoltott bárányka azután másnap engedelmesen odatartotta sűrű gyapját és a főurak könnyedén lenyírták. A kártya nem volt cinkelve és egvetlen hamis osztás sem történt. Mindössze Lilian ült az áldozat mellett és ahogy reggeltől estig általában, úgy most is a gyöngysorával játszott. Hov azután ideges ujjai egy, kettő, vagy három gyöngyöt húztak külön, hová az ujjára csavarta-e az egész sort, vagy a fogai közé vette, ez nem tűnhetett fel senkinek. Holott a fogai

közé akkor vette a gyöngysort, ha három ászt látott Henry kezében, az ujjára akkor csavarta, ha terc volt, és ha például három szemet külön választott, az dámát jelentett. Miután ebben a játékban biztos nyelési lehetőség az ellenfél lapjának ismerete, tehát Henry elveszett ember volt.

Félóra leforgása alatt főúri barátai hanyagul és csevegve, mintegy 5000 dollárt nyertek tőle.

Fájó szívvel gondolt az elúszott vagyonra.

— A ginever itt a hajón elsőrangú — mondta Paddington, miközben oda sem pillantva háromezer dollárt söpört be.

... Curzon úr egy nagy kohóban ült. A ginevertől talán nem rugott volna be, de Lilianen rövidujjú estélyi ruha volt és olykor a kezéhez ért, amittől Curzon úrnak kimaradt a lélegzete. És este a kölnit hasanló szagú, de sokkal erősebb parfüm váltotta fel. Halántékán dörömböltek az erek és ujjai között nedves lett minden lap. Vissza kell nyerni a pénzét! Ez az egész úri élet hirtelen földomlással csúszni kezdett alóla és ő görcsösen kapaszkodott.

És Lilian? Gépiesen adta le a jeleket, játszott a gyönggyel és egyre a rövidruhás leányt látta két sűrű hajfonattal és egy rövidnadrágos apát karikával, meg a politúros dobozt. És fájt a szíve. És úszott, úszott reménytelenül Curzon úr egyik ezrese a másik után...

Az izgalom sárgára festette az arcát.

— Hát az utolsó osztás... — mondta Sir Hackett ásítva.

— Nagyon helyes — mondta a marquis. — Nem érdemes néhány garasért későn lefeküdni. Árt a lábamnak. — És leosztott. Lilian a gyöngyöt az ujjára csavarta. Tercet jelzett Curzon úrnál. A marquishnak gyenge lapja volt. Hackett megfutamodott és néhány ezer dollárt hagyott a bankban, ami szintén a nyer-

fest illeti, de Lord Paddington kilencet vett. Ez ellen csak három ász nyer! És Curzonnál terc van, mondja Lilian kezében a gyöngy.

— Hát mert az utolsó parti — mondta kedélyesen Paddington — adok maga ellen ezer dollárt! — Licitálásnál mindig a dupláját kell „megajánlani“.

— Megadom és kétezer... — mondta Curzon olyan rekedten, hogy körülnézett, mert úgy érezte, nem is ő beszélt, hanem mögötte szólalt meg valaki.

— No jó, hát legyen kettő és emelem: négy... Nyerjen a barátunk! — Hatezer dollárt adott be.

— Nyo... nyo... nyolc!

Curzon megadta a négyet és nyolcezeret tett be utána.

És most hirtelen megjelent Curzon úr lelki szemel előtt a sidneyi cirkusz porondja, ahol egy vastag, fekete, kunkorodó bajuszú úr szélnyitotta a berber-oroszlán száját és a fogsorok között elhelyezte tarkóját. Mi lenne, ha az oroszlán orrára most egy légy szállna és tüsszentene? — gondolta Curzon úr. Ez a kép jutott eszébe, ahogy betolta a tizenkétezer dollárt és mindössze nyolcszáz maradt előtte. Nem több, minden hünért, sikkasztásért, összesen nyolcszáz strait dollár.

Ezt ugyanilyen pontosan tudta a főúri társaság is.

Lilian ült az ujjára felcsavart gyönggyel, a biztos nyerést avizálva és ekkor Paddington Lord így szólt:

— Megadom! — mondta Paddington és betolta a pénzt.

Curzon úr dülledt szemgolyókkal, mint egy automata ült ott. Harmincezer strait dollár feküdt az asztal közepén. A fülke ajtajában megjelent a kapitány egy idősebb hölggyel társalogva.

— Hát takarjátok fel, mert álmos vagvok — szólt a marquis.

— Kilenc — mondta Paddington.

— Három... három... három... — nem tudta folytatni, miután hiába kapkodott levegő után, tehát csak leterítette a lapjait.

Három ásza volt. Nyert! Curzon úr!

E pillanatban három merev, szigorú szempár irányult Lilianre.

— Söpörje be a pénzt — szólt Curzon úrhoz a lány.
— Én megyek aludni. Pá uraim! — és otthagyta őket.

Curzon úr csak ült, mert most már a ginever is az agyára ment, csak ült és mosolygott mozdulatlanul, mint aki megtévelyledt. Harmincezer nyolcszáz dollárja lett!! Húszból! Hová fog ez vezetni?...

Curzon urat végre tiszteli valaki

Lilian ismét az ágyon ült, ugyancsak cigarettázott és hangtalanul füttyöreshett. A marquis és Sir Hackett hol felváltva, hol egyszerre beszélt. Hackett néha a szekrényhez rohant, brómot öntött egy pohárba, meglötyögtette és gyorsan kiitta, a marquis hol a hajába markolt, hol felkacagott hisztérikusan, mint valami gör, azután megint mind a ketten fel-alá szaladgáltak, tajtékozva, esküdözve, végül egymás nyakába borultak és sírtak. Csak Nadja nem szólt semmit és Paddington.

— Elárult! Elárult! — zokogta könnyek között a marquis, aki különben is széplélek volt, mert mint bárzongorista került a felső háromszázak közé. — Kijátszott bennünket! Odadobta a pénzünket ennek az idegennek! Micsoda gyalázat! Gyanútlan hamiskártyásokat megteveszteti!

— És ezt a lányt neveltem én fel, mert árva volt és

megsajnálтам! Erre pazaroltam a szereteteimet! — siráncozott Hackett, mert szintén érzékeny ember volt, amit még irodalmi múltjából hozott magával a régi szép időkből, midőn egy londoni nyomdában ki-futó volt.

— Oh, egek! Nyiljon meg az ég!

Az ég nem nyílt meg. Csak Nadja szája. Nagyon gyorsan sok mindenfélét mondott és miután bizonyos jelzők terén már kimerítette az angol nyelv szókin-csét, néhány becsületsértésért visszanyult Shakespeare különleges szavainak gyűjteményes kiadásához. Végül így fejezte be:

— Mindig mindent én csináltam! Nélkülem nem mentetek volna semmire! Kincseket szereztem már nektek! Jogomban volt egy szegény áldozatot kien-gedni! Becserkésztem már nektek angol főurakat, tá-bornokokat és fezőröket. Szegény tisztviselő kis va-gyonkájára nem vagyok hajlandó vadászni! És passz! És ha nem tetszik, holnap nélkülem folytatjátok!

— Beleszeretett ebbe a fráterbe! — sírt fel a mar-quis.

— Úgy van!

— Engedjétek meg — mondta Paddington felemel-keve a helyéről, hogy egy kedves kis történetet me-séljek el nektek a nagycsőrű kis libáról és a lófejű rókáról. — Mindnyájan meglepetten néztek rá, mert e pillanat a legkevésbé sem volt alkalmas arra, hogy ölordsága, mint Lafontaine kápráztassa el a társasá-got. De Paddington ezzel nem törődött. Cigarettáját kényelmesen besrőfolgatta borostyánszipkájába és szólt: — Élt egyszer valahol egy pelyhedzőtollú li-bácska, amelyik nagyon okosnak képzelte magát és lön, hogy találkozott egy rókával, akit a sors egy szo-morú igásló méla pillantásával ajándékozott meg. A róka napközben az önhitt libuskának udvarolt a fe-

délzetlen, elhitetve magáról, hogy ő egy ló és így este mint róka kifosztotta a libuska legszűkebb környezetét. Kihasználta azt az előnyét, hogy rókaesze és ügyessége dacára mélabús és ostoba tekintete volt. Ez volt a legügyesebb és legokosabb ember, akit valaha is láttam. És meg fogom hívni társnak. Ő lesz a vezérünk. Ezt az embert én tisztелем! Le a kalappal előtte!

— Ostoba, pimasz gazember vagy! — rikácsolta magánkvül Nadja és az éjjeliszekrény fiókjából egy revolvert vett elő.

— És lelőlek, mint egy kutyát!

— Sajnos, mire feljöttem a szalónba, már ott volt a barátunk és így nem mesélhettem el nektek, mit találtam a kabinjában. Ugyanis a vacsoraidő alatt átkutattam kissé a kabinját. És meghajolok Henry Kahn előtt. Minden idők legintelligensebb kalandora. Ez az ember már az első pillanattól fogva átlátott rajtunk. Én nem sajnálom a pénzt! Ez az ember megérdemli Mester!

— Hazudsz! Hazudsz! — kiáltotta Lilian.

— Ime egy kép. A kofferében találtam. — Képet vett elő. — A barátunkat ábrázolja szakállal és bajusszal kimaszkírozva. A csúf szörzeten nyomban látni, hogy nem emberi arcon nőtt, hanem felragasztották. A kép egy fényképes igazolvány és barátunk a Curzon nevet viseli rajta. Itt még nem Melbourneben könyvelő, hanem Sidneyben pénztáros. Tessék! Azt hiszem, ez eleget mond.

Lilian remegő kézzel nézte a képet. Hazugság volt Melbourne, a könyvelés, tehát hazugság Wickfield is. Tehát buta mese volt csak a politúros doboz, a kis falu a poros platánok között...

— Neked azt mondta, hogy Henry Kahnnek hívják és a fivérétől örökölt. Itt egy okirat, amelyből kiderül,

hogy neve Curzon és egyetlen gyermek. Nincs is fivére. Mindent arra bázíroz, hogy ártatlan marhanézése van, mindenütt valami esetlen tisztviselőt játszik. Nem mondanád meg, hogy ártalmatlan ifjúnak miért kell hazudni. álnevet használni, reggeltől estig ostoba falusi történeteket mesélni és közben húszezer dolláros tételekben kártyázni? Gyerekek! Van még néhány ezer dollárunk, szedjük össze, én felmegyek hozzá és átadom neki azt is! Ez az ember megérdemli! Ez rájött, hogy Nadja időnként tisztességi rohamokat kap és olyankor könnyen kezelhető, régimódi novellákkal és marhanézéssel...

Csend lett a szobában. Nadja szeméből tiszta, nagy könnycseppek gurultak le az arcán. Egy becsületes világ omlott össze előtte. Egy szép, képzelt, polgári környezet, ami ugyan nem tartozott hozzá, de üzent neki valahonnan. Nincsenek tisztességes, egyszerű emberek. A világ úgy látszik, egy nagy luxushotel, amelyben csak szélhámosok laknak és maharadságok. Azután dühében minden vér a fejébe szállt. Igazán úgy ment lépre, mint valami buta cseléd. Most már tisztán látta a rendszerességet, a szisztémát az ál Henry Kahn viselkedésében. Letörölte a könnyeit. Arcvonásai lassan megkeményedtek. Azután cigarettára gyújtott, végül rövid gondolkozás után megszólalt:

— Igazatok volt. Rendben van. Ígérem néktek, hogy mához egy hétre ez az ember fillér nélkül áll Szingapurban. Ide hallgassatok. Tervem a következő:

Elmondta a tervét és valaminennyien meglegedetten feküdtek le aludni.

Curzon úr találkozik Monte Christóval

I.

Távolból feltűnt a kikötő és Stanford Raffles óriási szobra. A trópusi zápor, mintha csak zsebórával rendelkezne, minden nap hat órakor beszünteti sűrű zuhogását. Ilyenkor egy csapásra tiszta lesz az ég és előtűnik a nap, csak épp hogy a turisták még megcsodálhassák elmúlásának színorgiáját. Hogy mi köze a napnak a Cook irodához, ezt nehéz lenne megállapítani, annyi tény, hogy ha haszonrészesé lenne az utazási iroda jövedelmének, akkor sem vigyázhatna jobban a turisták pontos kiszolgálását illetőleg, különös tekintettel a prospektusokon annyit emlegetett trópusi naplementére, amely az esős évszakban is garantáltan látható este hat óra után. Ez a rézsznű, nedves alkonyat, amely párásan, lármásan fogadta a Triton nevű luxushajót, külön percentet érdemelt volna rendez juttatáson felül a Cook irodától, olyan hangulatos, olyan tipikusan távolkeleti volt. A hajóhoz néhány sampán síklik, telve a zöld pizanglevelekkel bélelt gyümölcsös kosarak pompás csendeleeteivel és külön célra alkalmazott jóalakú bennszülött kofákkal, a vízbedobált rézpénzekért alábukó maláji kölykök visonganak, a pilótagözös kormányosa rekedten üvöltözik, páncélos cirkáló, éneklő matrózok, dzsunkákról karattyoló kínai díszműárosok, akik majom módra kúsznak föl a hajó oldalán és mint vérszomjas kalózkodó rohanják meg a hajót, csecsebecséiket kínálva és mint egy kagyló mélyéből kihangzó zúgás: a közeledő ha-

talmas város lármája fedi be a csodálatos, mozgalmas ázsiai megérkezést.

.. Egy gunikabátos, köpcös ember, bizonyos Thomson, idegesen sétál fel és alá a parton, egy táviratot nézegetett időnként tűnődve.

„Kikötőben várj. Fontos ügy. Paddington.“

Ennyi állt benne.

— Hol száll meg? — kérdezte kedvesen Curzon urat Lilian.

— Még nem tudom.

— Jöjjön velünk a Grand Oriental Hotelbe.

— Boldogan... — felelte Curzon úr.

Sajnos, a vámházban a nagy tülekedés elszakította őket egymástól, de Curzon úr most már tudta, hol találhatja meg újra előkelő barátait és egyszerűen csak bemondta egy taxinak a címet: Grand Oriental Hotel. Egy pillanatig kísértésben volt, hogy valame-lyik pavillonnál ujságot vegyen. Messziről látta az ausztráliai lap nevének különös betűtípusát, de nem vásárolt. Elhatározta, hogy ezt a kálváriát nem járja végig. Ha utóléri a végzet, ám fogják el, de ő nem fog minden megjelenő lapnál verejtékezve kínlódni. Hiszen bizonyos, hogy a róla szóló tudósítások végén a rendőrség így nyilatkozik: „A Sidneyi Takarékszikkasztójának nyomában vagyunk, de erről a kutatás érdekében nem nyilatkozhatunk bővebben.“ Vannak sikkasztók, akikről évekig időnként ilyenforma nyilatkozatot ad le a rendőrség, miközben az illető békésen éldegél családjával Délamerikában, mint közbecsülésnek örvendő rioi kávéültetvényes és városalja. Ő tehát egyetlen ujságot sem vesz a kezébe. Ha elfogják, legalább nem rontja el ezt a néhány szép napot. Az igaz, hogy a vámházban, mikor megjelent a csendőr-örjárat, kissé megroggyantak a térdei és mikor a révkapitány háturól barátságosan a vállára veregetett,

kis híján elájult, de ennyi épp elég az izgalomból. Ujságot? Nem... Hirtelen szívdobogást kapott. Mit bámul ez a forgalmi rendőr rá? Istenem, csak már váltana a lámpa zöldre. Ez nem veszi le róla a szemét. Most odalép az autóhoz... „Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem...” imádkozott magában halkán és érezte, hogy arcából minden vér a cipősarkába fut.

— Hé! Nem látja, hogy ég a lámpája?

— Készakarva hagyom égve. Túl van töltve az akkumulátor.

„De a tiéd nyitva atyám, amíg alszom, vigyázz reám...” — mondta Curzon úr, mikor tovább gurultak. Aztán kiszólt a sofőrnek:

— Hajtson a Cunard Linehez előbb.

Az utazási irodánál érdeklődött, hogy mikor kaphatna gépet Amsterdam felé? Átadott ezer dollárt és kérte, hogy a visszajáró pénzért adjanak neki majd a jeggyel együtt hollandi forintot. Hat óra elmúlt. A jegyet és a pénzt már csak másnap kaphatta meg, az ezer dollárról nyugtát adtak. Ezután a Grand Oriental Hotelbe ment és nyomban elhelyezkedett egy langyos vízzel telt kádban.

2.

Ezalatt a Thomson nevű köpcös úr, Rival marquis, Hackett és Lilian, Szingapur villanegyedében álltak meg taxijukkal. Gyalog folytatták útjukat, míg a French Road szép családi házai lassan elmaradtak mögöttük és a villanegyed kevésbé lakott része következett. Már csak minden harmadik, negyedik parcellán akadt épület, azután nyolc-tíz parcellát is kellett

menni, amig egy-egy frissen meszelt, nagyrészt lakatlan úriházat találtak. A French Road legvégén, éppen mielőtt elfogyott volna lábuk alól a bitumen, egy magányos sárga ház állt.

— Ez az — mondta Thomson — French Road 999 a. Egy hét előtt béreltük ki, elsejéig a mienk. Jeffers nagy pénzzel belebolondított bennünket valami nőrablási dologba, ami nem sikerült.

— Kell majd egy vörös lámpa — mondta Nadja — és néhány rendőruniformis. Van itt a közelben valami étterem?

— Beljebb a French Roadon van az Etrangers-bár.

— Rendben van. — Lilian mindezt mereven, parancsolóan mondta. Olyan volt, mint egy hadbíró, aki a vádlott sorsáról dönt és már tudja, hogy bűnösnek fogja kimondani.

3.

Az étterem márvány falai között, hatalmas üvegcsillárok prizmafüggönyein át, sziporkázott az előkelő hotel első kivilágítása. Földigérő csiszolt tükrök, aranszínű, leomló selymek még fényűzőbbé fokozták a helyiség pompáját. Valahol egy láthatatlan karzaton halk szalónzenekar játszott, de olyan finoman, hogy az ékszerek csörgése, az estélyiruhás közönség halk diskurzusa, tompa morájával szinte elnyelte a melódiákat.

Curzon úr úgy érezte, hogy nem is élt eddig. Micsoda sívár kínszenvedés ehhez a csodálatos léthez képest hétköznapioknak az a közönséges sorozata, amelyeken keresztül eljutott a Grand Oriental Hotel halljáig? Szeme szédülten és ámulatlan síklott fehér és

fekete szmókingokról, pazar párisi selyemábrándokon át gyöngysorokra, briliánsokra.

Vacsora után Liliannal kísértált a terrasra. A súlyos fülledt trópusi éjszaka megtelt a dús vegetáció nehéz lehelletével. Mozdulatlan pálmazorokon túl a kikötő fényözőne tárult fel és egy hadihajó reflektora nyugtalanul cikázott a tengeren, néha mint két gyors penge összecsaplak a világítótorony keringelő vörös és zöld kékével. Sokáig hallgattak.

Lilian törte meg a csendet.

— Maga tulajdonképpen hová utazik, Henry?

— Én? ... Én Hollandiába utazom. — Megint hallgattak. Lilian azzal a tekintettel nézte a távoli bizonytalant, amit lírai költők a „merengő“ jelzővel szoktak meghatározni. Azután hirtelen rátette a kezét Curzon úréra és így szólt: — Vigyen magával.

Curzon úr kis híján keresztülesett a korláton.

— Tévedek, ha azt hiszem, hogy maga szerelmes belém? — kérdezte a lány.

— Ne ... Ne ... de ... dehogy ... én rettenelesen... én olyan ...

— Köszönöm. Tudomásul vettem. És közlöm, hogy én is szeretem magát. Maga egyszer azt mondta, hogy ha én nem lennék a milliárdos cukorkirály húga, akkor is szeretne. Emlékszik? Operetről volt szó. Egy nőről ...

— És a férjéről, aki ötven évig aludt.

— Hát idefigyeljen. Én nem vagyok a cukorkirály húga. Én egy nemzetközi kalandornő vagyok. A társaságomban lévő emberek az egész világon körözött hamiskártyások. Apám Waszilevics tábornok volt. A forradalom kitörése után a vladivosztoki pályaudvaron szökés közben felismerték és ... Szóval ott szedett engem fel Hackett, ötéves koromban, elhagyatottan a vladivosztoki pályaudvaron összezsúfolt menekülők

között. Hackett akkor egy angol szállítóhajón szolgált és magával vitt. Nagyon jó volt hozzám. Ő nevelt fel. De szélhámos volt és engem is erre a pályára nevelt. Én én gyűlölöm a bűnt, borzadok a szélhámostól s szeretem magát. Ha akar, szökjön meg velem együtt. Figyelmeztetem, hogy engem köröznék és bajba kerülhet miattam. Ha tetszik, fordítson hátat és hagyjon itt, vagy akár a rendőrségen is feljelenthet.

Lilian nem hazudott. Általában, okos szélhámosok tudják, hogy a kitalált hazugság, a blöff sohasem ér annyit, mint az ügyes igazmondás. Ez a legnagyobb hazugságnál is hazugabb, de célszerűbb és biztosabb is. Curzon úr agyában néhány pillanatig felborult a gondolkozás minden sorrendje s úgy érezte, hogy ez a fantasztikus sűrített történet egy hatalmas prés, amely a koponyáját szorítja össze. Csak egyetlen fix pontja volt ebben a zürzavarban és ez a fix pont egyre tárgult, egyre nagyobb lett Lilian illatszerétől, amely feléje áradt. És mikor a lány keze újra hozzáért az övéhez, már tudta a választ:

— Szeretem... — Azután megcsókolták egymást,

4.

...Curzon úr alapjában véve sznob volt. Feltétlen tisztelője nála különb uraknak. Ezért egyrészt lesújtotta mindaz, amit Lilian közölt vele, mert szétfoszlott egy álom a marquistról, ölordságáról és a cukorkirályról, akik őt, a szimpla Curzon urat befogadták körükbe. Másrészt mindenért kárpótolva érezte magát a diadallal, hogy ez a nő, ez a szép, ez az okos-szemű, ez a jószagú, ez szereti őt.

Úgy határozta, hogy másnap este együtt repülnek

Hollandiába. És ott új életet kezdenek. Curzon úrnak ugyan ez a meglévő élet is tetszett, de a mondat sem volt kutya: új életet kezdeni! Érezte, hogy mindent be kellene vallania Liliannak és úgy látta a lány szemében, mintha ez várna is tőle valamiféle ösztönzést, de félszegségében óráról-órára halogatta a gyónást. Délután hirtelen megszólalt Lilian az órájára nézve:

— Elmegyek most a French Roadra uzsonnázni. Egy ismerős angol hölgygel kell ott találkoznom, mielőtt elhagynám Szingapurt.

— Elkísérhetem?

— Mindenková... — Az Étranger nevű helyiségbe mentek.

Az angol hölgy még nem volt ott. Hogy eljött-e egyáltalán, azt Curzon úr sohasem tudta meg. Ugyanis alig fogtak hozzá az uzsonnához, mikor egy köpcös úr telepedett le az asztaluk mellett és óvatosan odatartotta kis kerek csontjelvényét Curzon úr orra alá:

— Thomson főfelügyelő vagyok. Feltűnés nélkül kövessenek. Azt hiszem, így kellemesebb maguknak is.

A végl Curzon úr szájába epévé változott a sültszalonna! Lilian az ajkába harapott. Curzon úr fizetett. A pincér nem is sejtette, miről van szó. A bejárat előtt gépkocsi állt. Valamennyien beültek és megindult velük a kocsi a szép hosszú sugárúton. Az autó megállt és kiszálltak egy magában álló sárga épület előtt: French Road 999a. A kapuszám jól látszott a vörös rendőrségi lámpa fényében. A bejárat mélyén egy szabályszerűen öltözött rendőr posztolt. Thomson főfelügyelő két foglyát megragadta a karjuknál és gyorsan belépett velük a kapun. Alighogy a főfelügyelő a bűnösökkel eltűnt, a rendőr kilépett a bolt-hajtás alól, körülnézett és villámgyorsan leakasztotta

a vörös lámpát. Azután bevonult a kapu mélyébe és mind a két szárnyát becsukta.

A kapitány, cvikkeres, angolbajuszos ember volt és egy bagószagú irodában ült, hatalmas íróasztal mögött, mellette egy fogalmazó, a fogasokon szolgáltonkívüli rendőrök köpenye és kardja függött sorban. Szóval szabályos rendőrség volt. A kapitány gúnyosan üdvözölte foglyait:

— Nézd csak! Hurokra került a szép Nadja. És te is, te jó madár?!

Említettem már, hogy Curzon úr sznob volt. Ebben az esetben azonban kivételesen nem örült annak, hogy egy ilyen magasrangú hatósági közeg pertujával tiszteli meg. Ugyanis tisztában volt vele, hogy ez a bizalmas megszólítás nem alapul kölcsönösségen.

— Magát őrizetbe vesszük Nadja és csak reggel hallgatjuk ki. Vezesse el, Thomson. Nincs sok nyomoznivalónk az ügyében. Ennek a fickónak a személyazonosságát kell most elsősorban megállapítani. Kérem a bűnügyi nyilvántartót Smith, a legújabb körözésekkel együtt. — Miután Nadját elvezették és a fogalmazó kiment, a kapitány rárivalt Curzon úrra. — És azt mondom, ne nehezítsd meg a dolgomat, mert szétverem a fejedet! Batávia óta figyelünk a cimboráiddal együtt és úgy vigyázz magadra, hogy meg ne gyűljön a bajunk egymással! Ki vagy!!! — rivalt rá és visszakézzel felemelte hirtelen a karját Curzon úr arca előtt. A fogoly megdermedt. Tudta: most jön a verés! Erről már hallott. Hogy a bűnözőket igen alaposan elverik az angol rendőrségen. És mitől irtózna jobban egy sidneyi takarékpénztár tisztviselője? Elhatározta, hogy megmond mindent, de egyetlen szót sem volt képes kinyögni rémületében. A kapitány ezt látta. Visszament az íróasztala mögé, ahová közben a fogalmazó letette a bűnügyi nyilvántartót:

— Idehallgass fiam: én egy embert egyszer úgy ütöttem pofon, hogy fél perc alatt két rablógyilkosságot vallott be. Mindamellett, nem szívesen fosztalak meg a fogaidtól. De ha nekem itt végig kell nézni az összes sürgönyöket és az összes rablógyilkos pofáját ebben a könyvben, míg végre megtudom, hogy te ki vagy, akkor addig verlek, amíg elfelejtetted a kis egyszeregyet. Értve? Most beszélj szépen fiacskám. Parancsolsz egy cigarettát? — és felkattintotta előtte a tárcáját.

Ó, ti üvegprizmás, fényárban úszó márványfalak! Ó, ti pompás indiai éjszakák, ti csodálatos luxuskabínok, hordárok, autótaxik és töltőtollak! Ó, ti gyönyörűséges, poros wickfieldi akácok, ti kellemes ökrök, jóízű tőkehal ebédek és feledhetetléről szép napjai a robotnak a Sidneyi Takarékpénztár rácsa mögött! És ó, háromszor is ó, Masson kollega, szünni nem akaró családfájával! Isten áldja meg a gyermekeidet, hiszen mit tehetnek ők róla, de ha te nőgyűlölő lennél, akkor Curzon úr most nem ülné itt megtörtén, remegő ujjai között a kapitány cigarettájával és nem vallana :

— Nevem Curzon és húszezer strait dollárral megszöktem a Sidneyi Takarékpénztártól. És mindent őszintén el fogok mondani, amit kíván nagyságos kapitány úr, csak ne tessék engem megütni, mert én akkor meghalok.

— Amen — szólt a kapitány közömbösen. — Most nem foganatosítjuk a részletes kihallgatásodat, késő van, jegyzőkönyvet holnap veszünk fel. Thomas főfelügyelő — mondta a közben visszatért köpcöshöz —, maga kimegy a helyszínre és elhozza ennek a csirkefogónak a holmiját. Hová dugtad a húszezer dollárt?

— Ott van mind, még valamivel több is a kis lakk-

táskámban — vallotta megtörten és fejét két tenyerebe hajtotta, mert nagy, fekete szárnyával megsuhintotta lelkét az elkövetkezendő börtönének halálmadara.

— Thomas! Vigye ezt az embert az őrizetesbe, vegye el a holmiját és hozza be a hotelból a lakk-táskát.

.. Ezután szabályszerűen, mert ezek az urak jól tudták a letartóztatás formáit, kivették Curzon úr cipőjéből a fűzöt, elvették a nadrágszíját és a nyakkendőjét, valamint összes holmiját, végigvezették a hosszú kanyargós folyosón és betolták egy cellaszerű szobába.

Itt találkozott Curzon úr Monte Christóval. Éppen a fogát piszkálta.

Curzon úr rájön, hogy nincsenek gonosztevők

I.

Szomorú szívvel lépett a cellába. Hallotta, amint az őr bezárja mögötte az ajtót. A szoba egyetlen ablaka vasráccsal volt ellátva. A berendezést két tábori ágy-szerű fekvőhely, egy hosszú pad és az asztal képezte. A padon már ült valaki és megelégedetten piszkálta a fogát. Ez az úr rendkívül toprongyos volt és több napja nem borotválkozhatott. Curzon úr hátán végigfutott a hideg, de azért tudta, hogy bizonyos társadalmi formások alól a fegyházlakó sem vonhatja ki magát. Kissé meghajolt a kollégája előtt.

— Curzon vagyok.

— James Wichy, besurranó tolvaj és orgazda.

— Örvendek — mondta lehangoltan. James Wichy orgazda mutatoujját Curzon úr mellére helyezte és találgatni kezdett.

— Betör? Csal? Öl? Lop? .

— Sik ... sikkasztottam — nyögte Curzon úr.

... Curzon úr fel és alá járkált kétségbeesetten, mint általában az ujboc fegyházlakók. Wichy úr egy régi francia bölcsödalt énekelt halkán, fogpiszkálóval a szájában.

— Ön rendkívül szerencsés ember, kolléga úr — szólt hozzá később a besurranó orgazda. — És üljön le, mert nadrágtartó nélkül sétálni nagyon kényelmetlen. — Ebben igaza volt. Siralmas látványt nyújtott Curzon úr, amint két kézzel görcsösen fogva a nadrágját, korzózott a szűk helyiségben. — Ismétlem, hogy ön szerencsés ember, sikkasztó úr, mert ma fogták el és máris kiszabadul. Ismeri ön Monte Christot?

— Először van dolgom a rendőrséggel.

— Monte Christo a legszigorúbb börtönből ásta ki magát. És ha If várából meg lehetett szökni, akkor innen igazán gyerekjáték lesz. Ma éjjel még kiszabadulok innen. — Tehát ez az úr Monte Christo, — gondolta Curzon úr. A Wichy valószínűleg csak olyan neve, mint nála a Henry Kahn.

— És hogy lehetett megszabadulni abból a várból?

— Óh, nagyon egyszerűen. Monte Christo fegyenc-társa a lepedőre naplót írt a vérével, később váratlanul elhunyt. És ezt a néhai sikkasztót betette maga helyett az ágyba, míg ő maga az elhunyt helyett bedobatta magát a tengerbe és a partra uszott. Ha tehát ön ma éjjel váratlanul elhúny...

Curzon úr egyetlen ugrással falsebéren az ajtónál termett. Ijedtében alig maradt ideje, hogy gyors egyen-súlyba hozza rakoncátlan nadrágját.

— Uram! Ha közeledik, kiáltok!... Ki hitte volna, hogy Szingapurban a halott fegyenceket egyszerűen vízbe dobálják... — És egész testében remegve állt az ajtónál.

— Ne féljen uram! Ez a módszer Szingapurban nem alkalmas. De például van más módszer. Mondjuk, az egyikünk elkezd dörömbölni az ajtón, amíg bejön a fegyőr. Maga hátulról ezzel a kancsóval leüti, megköttözzük, betömjük a száját, elvesszük a fegyvereit, aki szembejön, azt szitává löjük és futunk!

— Könyörgöm, uram... — Curzon úr térdei szemmel láthatóan remegtek —, én még egy legyet sem tudok leütni. Istenem! Holnap kérni fogom az áthelyezésem...

— Ezt csak példaképpen mondtam. Van itt jobb mód. Vizsgáljuk csak meg az ablak rácsát. Nemrég szerelhették fel, nézze, még nedves a cement, a rudak végében. Egyszerűen kitúrjuk a cementet és kiemeljük a rácsot.

A csavargó felszakította a kabátbélését és előhúzott egy kis feszítővasat. — Maga hallgatózzon az ajtónál, amíg én kikaparom a nedves cementet.

Curzon úr vadul kalapáló szívvel hallgatózott. Ezalatt a másik kaparta a nedves masszát, ami nem is volt cement, hanem csak gipsz. Fél óra múlva kiemelte a rácsot. Ebben a pillanatban a külső folyosón egy macska elhibázta az ugrását és felborította a vödört. A csörömpöléstől Curzon úr majdnem meghalt. Néhány másodpercet vártak mozdulatlanul. Istenem, ha bejön valaki! Elállt a szívverése. De nem jött senki.

— Jöjjön! — szólt rá Monte Christo.

— Nem megyek. Én bűnhődni akarok. Szívesen segítettem magának, de én nem bujkálok az igazságszolgáltatás elől. Jöjjön, aminek jönni kell.

Wichy úr erre nem volt elkészülve. Gondolkozott.

— Ez esetben kénytelen leszek önt hasbaszúrni — mondta tünődve. — Mert lehet, hogy távozásom után maga fellármázza az öröket.

— Biztosíthatom, Monte úr, hogy ilyen aljasságra sohasem lennék képes.

— Én még a kollégáknak sem hiszek. Mars előre, mert döfök!

— De nem is tudok menni... A nadrágom...

— Vegye azt a lepedőt és kösse meg vele. — Curzon úr az egyik lepedőt a derekára kötötte, felkapaszkodott a párkányra és ott gubbasztott néhány pillanatig kétségbeesetten, csüggedten, mint egy félig megfagyott veréb.

— Menjen már! — suttogta erőlyesen Wichy úr. — Fusson balfelé a rizsföldek irányában. Mars! — Valami megvillant a kezében és ettől Curzon úr ugrott. Azután lábdobogást hallott a háta mögött. Azt hitte, hogy rendőr és futás közben már érezte a golyót a hátában, pedig csak Wichy volt. Futottak, fulottak... Közben kioldozódott a lepedő, Curzon úr hasraesett, összevissza karcolta, ütötte magát, de csak futott, futott... Távolról a holdfényben rizsterraszok csillogtak, a talaj cuppogott, süppedt a lábuk alatt és miután elvették a füzőjét, egyik cipője beleragadt a sárba és elhagyta örökre, mert Curzon úr nem mert megállni, hogy felvegye.

— Egy biztos — lihegte Wichy.

— Az influenza — mondta Curzon úr nagyot tüszszentve és minden pillanatban várta, hogy egy mérges kígyó megmarja.

— Biztos, hogy a szökést még nem fedezték fel. Különben hallottuk volna a riasztólövést.

A rizsföldeken dolgozó kínai és maláj munkások blokkháza tünt fel. Egy pillanatra lihegve megálltak.

2.

Wichy úr elment. Kétfelé menekülni praktikusabb, mondta és megszorítva bajtársa kezét, otthagytá. Keletről sápadt csík kúszott előre lassan a dombok mögül. Hajnalodott. Curzon úr körülnézett, egyedül a félelmetes indiai éjszakában. A lepedőt már régen elvesztette, cipőtlen féllába bokáig sáros, nedves volt. Egy ideig bolyongott még a fák között, mint valami szomorú kísértet, azután lassan megindult visszafelé, amerről jött. Mit is csináljon? Ha önként jelentkezik, talán nem verik meg nagyon. Rájött arra, hogy van morál. Hogy a luxushotelokért nem lehet más pénzzel fizetni. Leszálljon az alvilágba, a betörők közé? Bolyongjon így félcipővel, görcsösen kapaszkodva a nadrágjába itéletnapig? Nem. Birtokában volt a legnagyobb kincsnek, a polgári tisztességnak és húszezer dollárért eladta. Mert ostoba volt. Vesszen hát minden. Jöjjön a börtön.

Közben elérte újra a French Roadot szegélyező palmyrasort, lehorgasztott fejjel, harisnyás lábát cupogva húzta maga után, cipős lábán többkilónyi maszsa tapadt súlyosan és olyanféle benyomást kellett, mint a wickfieldi főúton ballagó bölc, szomorú szarvasmarhák. Még bólogatott is minden lépésnél. Már feltűnt a fák között a sárga épület és egy pillanatig nekidőlt a pálma nyirkos törzsének. Közben harsogó, rőt színek futottak fel az égre a közeledő napot jelente. Curzon úr csodálkozva látta, hogy az épület előtt egy teherautó áll, amire kardokat, ruhákat és butorokat dobálnak fel... És mi ez? Álmodik? Thomson főfelügyelő és a kapitány ott állnak civilben és Paddington lorddal beszélgetnek. Mellettük van Rival marquis is. Tisztán hallatszik minden szavuk.

— Mindent el kell vinni Thomsonhoz — mondta Paddington. — Ezt a házat már nem használhatjuk többé. Nadja terve remek volt és te elsőranguan játszottad a kapitány szerepét.

— Semmit sem hagytunk itt. Még a vaságyakat is felrakattam — mondta a kapitány. — De hogy fogja Nadja a dollárokat elhozni?

— Már nála is van — mondta a marquis. — Mindent úgy intézett, hogy a hotelben a szomszédos szobát kapja ezzel a csirkefogóval és igazán egyszerű volt éjjel álkulccsal bemenni és elhozni a lakktáskát. Nemcsak a húszezer volt benne, hanem az a pénz is, amit tőlünk nyert. Nadja a pénzzel együtt a Raffles bárban vár ránk...

Nemsokára megindult a teherautó, a French Road 999/a. elsötétedett és Curzon úr hasrafeküdt a pálmárapálmák alatt, arcát a pinceszagú puha földre fektette és hosszan, görcsösen, keservesen sírt.

...A felkelő lángszínű nap barátságos sugarai langyosan terültek szét az alvó város házai és pálmakoronái felett.

3.

Az életfogytiglani fegyházra szóló ítéletet Curzon úr kisebb megrázkódtatással vette volna tudomásul, mint azt a tényt, hogy Nadja-Lilian hűtlen, rossz, gonosz kalandornő, aki becsapta őt és meglopta. Nem akart tovább élni. De mit csináljon, ha egyszer az öngyilkossághoz gyáva? Jelentkezik a rendőrségen. Nem, nem! Megverik! Eszébe jutott az arca előtt magasba lendülő kifordított tenyér.

Ennek mégsem teheti ki magát.

Elhatározta, hogy tovább fog menni lefelé a lejtőn, amin megindult. Felkeresi a gonosztevőket. Az erkölcsi romlás most már úgy is feltartóztatlanul fojamat az ő züllött sikkasztói lelkivilágában. Elmegy tehát jószántából oda, ahová úgyis kerülne: az alvilágba. A híres szingapuri külváros bűnözői közé. Megvolt ehhez a kellő lelkiereje, de legalább egy nadrágszija is kellett volna hozzá. A cipőjéért visszament és megkereste. Azután, ha már úgyis rablásból és betörésből fog élni, mit számít ilyen csekélység: ellopott egy villa kerítése mögött kifeszített ruhaszárítókötetet. És mint valami zarándok szőrcsuhájának az övét, megkötötte a derekán, két végét hosszan lógni hagyta, mert nem volt zsebkése, hogy elvágja. A mellényzsebében talált egy cédulát a menetjegyirodában hagyott ezer dollárról. Nem megy el érte. És a hotelbe se megy el. Most már semmit sem kockáztat. Ha ezek a csirkefogók tudtak, hogy ő bűnös, akkor bizonyára valamennyi lapban bent áll.

... Ezen az estén egy furcsa zarándok jelent meg a szingapuri kültelekeken. Mindenkinek utánafordult, olyan rongyos és piszkos volt. Érdekes, hogy ezen a környéken a világ legrongyosabb emberei élnek és Curzon úr mégis feltűnt közöttük. Úgy látszik, rongyosság és rongyosság között nagy különbség van. Egy hirtelen lerongyolódott polgár megdöbbenő módon különbözik egy állandóan sokkal rongyosabb koldusnál. Curzon úr felkereste a kiskocsmákat, sikátorokat és tömegszállásokat. De egyetlen bűnözőt sem talált Szingapurban. A legelszántabb külsejű, félszemű óriásról kiderült, hogy kávéházi zenész. Egy misztikusan vigyorgó kinairól öt perc múlva megtudta, hogy áruházban eladó. Ha Nadja nem tudta, hogy kell elkezdni a tisztességet, Curzon úr épp így meg volt akadva a gázság kezdetét illetően. Egy helyen majdnem meg-

lincseltek, mert a kocsmárostól suttogva az alvilág tagjai iránt érdeklődött.

— Mit képzelsz magad?! Becsületes vendéglős vagyok húsz éve! Ezek az urak itt tisztességes fuvarosok és állásnélküli díjbirkózók!! Menjen, mert úgy szájonkapom...!!

A csatornákon vesztegelő bárkákból gyereksírás és rossz ételek olajszága jött fel hozzá. A lába előtt nagy, kövér patkányok futottak el és egy lampionokkal teleaggatott házból színes nők bámultak ki csoportosan az ablakból. Ezen a napon Szingapurban kilenc gyilkosságot és huszonöt betörést fedeztek fel, nyolc kokaincsempészt lepleztek le, tíz leánykereskedőt és negyven körözött egyént tartóztattak le, de Curzon úr a kültelkeken csupa feddhetetlen polgárral találkozott. Sárga volt és sovány, borotvátalan, kimerült, piszkos és szomorú.

— A törvény nevében! — Hatalmas kéz csapott a vállára és Curzon úr nyomban elájult. Mikor magához tért, egy padon feküdt és régi ismerőse, Monte Christo vigyorgott rá kedélyesen. — Igazán nem hittem volna, hogy ennyire megijedsz a tréfámtól.

— Azt... azt hittem, hogy a rendőrség.

— Miért nem menekült el Szingapurból.

— Nézze Monte úr, én később visszaosontam és mindent láttam. Tudom, hogy a kapitány úr épp olyan csirkefogó, mint ön, ha nem veszi rossznéven az öszinteségemet. Tudom, hogy Nadja a cinkosuk volt és visszaélt az ostobaságommal.

— Igazán? No mindegy. Én nem vagyok Monte. Nevem Wichy. Monte Christo egy regényhős.

— Regényekkel és operettekkel torkig vagyok. Rip van Winklet irigylem — mondta ásítva, — mert ötven évig aludt egyfolytában és sohasem keltették fel a hotelszámlával.

— Jöjjön velem — mondta Wichy, aki mint általában a szélhámosok, jószívű ember volt. — Bizonyára nem evett még semmit. És ha már ilyen megadással fogja fel a helyzetét, mesélhetek magának néhány érdekes dolgot.

Curzon úr minden lelki és testi baja dacára úgy falta a kokuszszírszagú, homályos lányérokon tálalt ételeket, mint aki nem tud betelni velük. Wichy közben pálinkát töltött neki és szomorúan mesélt:

— Sajnos, ez a Nadja nem magát csapta be, hanem minket. Ez a bolond nő beleszeretett magába. Hát nem különös?

— De.

— A hajón, mikor magának huszezer dollárja úszott a hamiskártyások között, meglehetősen jelet adott le a maga háta mögül és így maga az utolsó partiban mindent visszanyert... Hé! Vize! — Curzon úrnak torkán akadt egy tízdekás busdarab és fullasztó köhögési rohamot kapott. Azután olyan átszellemült arcra nézett Wichyre, olyan boldogan, mint aki többet kapott e pillanatban, mint huszezer dollárt. — Csak egyen tovább és ne vegyen egyszerre fél sertéseket a szájába — mondta az állítólagos orgazda. — Azután Paddington kutatólt a maga kabinjában és rájött, hogy álnéven utazik, hogy hazudott Nadjának, mert legutóbb még Sidneyben élt szakállasan és Nadja ekkor bosszút esküdött maga ellen. Ugyanis ők nem hitték el, hogy maga igazán hülye. Azt hitték, hogy csak tettetli magát.

— Uram, én esküszöm...

— Most már tudom, hogy tévedtek. Csak egyen nyugodtan. Szóval Nadja bosszút esküdött maga ellen, mert megleévesztette őt. Különösen bizonyos vidéki platánok és polituros dobozok miatt volt rendkívül dühös. Nem tudom, mi tetszhetett ezen neki... Ő

eszelte ki az egész tervet a French Roadon berendezett állandósággal, a cellatárssal, aki majd megszökteti magát. És miután kiszedték magából, hogy sikasztó, Nadja egyenesen a hotelbe ment a lakktáskáért. És most jön uram a meglepetés. A Raffles barban volt találkozónk önagyságával. De csak egy levelet küldött. Röviden közölte velünk, hogy a teljes rablott összeget a vadonban élő misszionáriusok alapján adományozta névtelenül és tisztelet bennünket és elmegy a dsungelbe tanítónőnek. Nem részletezem, hogy mi volt. A marquis sírógörcsöt kapott. Paddington ölordsa éppen levest vett a tányérjára és a merőkanállal a kezében, ámokfutást kapott. Talán még most is szalad... Hát érdemes uram tisztességes szélhámosnak lenni? Ilyen szép munka, így kidolgozva és mennyi strapa volt.

— Nekem mondja?... — felelte búsan Curzon úr.

Vichy később hat shillinget és néhány tanácsot adott Curzon úrnak, azután magára hagyta. Curzon úr vett egy nadrágszíjat és egy pár cipőfüzöt. Később még egy fogkefét is, mert nagyon nyomorultnak érezte magát ilven tisztátlan, gondozatlan állapotban.

Curzon ur majdnem hittérítő lesz

I.

Délelőtt volt. Zuhogott az eső. Curzon úr, aki megtanulta, hogy lehet négy hét alatt húszezer dollárnak a nyakára hágni, most megtanulta, hogyan kell három shillingből öt napig élni. Az északkeleti monszun olyan tölcésekben kavarta a sűrű záport, olyan sivitással csapdosta mindenfelé a víztömegeket, hogy csak a

város legutolsó páriái voltak a szabadban. És Curzon úr. Egyre kialakultabb lett benne a meggyőződés, hogy öngyilkosságot kellene követnie. Mint valami gazdátlan, kores kuvasz bolyongott a sikátorok között, vagy dideregve, gémberedett tagokkal aludt hidak alatt, filléres Jevésekkel, olcsó puliszkatésztákkal táplálkozott és néha görcsös igyekezettel piszkálta a körmet, vagy kefélt a fogát, de ez olyan meddő dolog volt, mintha valaki egy égő vulkán fölé állna és csepegtető üveggel akarná eloltani a lángoló lávatömeget. Az öngyilkossággal csak három lépcsőig jutott. Lassan sétált be a gátról a tengerbe. A harmadik lépcsőnél, mikor már térden felül ért a víz, dideregve álldogált... Kinyújtotta a lábát, hogy tovább menjen, azután egy sóhajjal megindult vissza a partra és dúsan csepegtető nadrágszárakkal folytatta elátkozott bolyongását Szingapur külterkein.

Dél felé kisütött a nap. És egyszer csak, mint valami paradicsomi kép, gyönyörű kert tárult fel előtte. Aranyozott hegyű rácsszuronyok mögött csodálatos élénkzöld díszpalmák, roppant kaktuszok, hibiszkuszok, orchideák, égőszínű, óriási sáfrányok, liánokról és rotangokról függő rhododendronok, nagykelyhű fehér és ibolyaszínű trópusi csodák. A szingapuri jezsuitarend botanikuskertje volt. A trópus minden növényfajtájának nagy gonddal ápolt, többkilométer kiterjedésű, kis mintadsungele. Az élethűség olykor a kobrákat és pythonokat is annyira megtéveszti, hogy itt ütnek tanyát. A széles, gyönyörű sárga sétányok között, tiszta kis tavon lótuszok és Victoria Regiák között flamingók és pelikánok éltek szabadon... Mindenfelé apró, színes gyerekek, hófehérruhás néger ápolónők, bennszülött papok a jezsuitarend fekete ruhájában...

Gondolkozott. Miért ne lehetne ő is misszionárius?

Egy hölgy sietett ki a kapun. Majdnem beléje ütközött. Nadja volt.

Megállt előtte. Szólni nem tudott. Hogy mennyire megváltozhatott ez alatt a hét alatt Curzon úr, azt Nadja ijedt, csodálkozó tekintetéből könnyen leolvashatta.

— Ide is utánam jött?! — kérdezte a nő energikusan.

— Nem maga után jöttem, Nadja. Önmagam elől jöttem ide. Gyáva voltam a halálhoz. Most elmegyek majd misszionáriusnak.

— Megbolondult?! — kiáltott rá Nadja. — Nem tud okosabbat kezdeni az életével? Hiszen maga olyan ügyes szélhámós, olyan tehetséges...

— Nem vagyok szélhámós, Nadja. Egy könnyelmű kollegám szaporasága juttatott ide. És a véletlen. — És elmondta Nadjának a történetet a húszezer dollárról és a páncélszekrénybe tévedt fogkrémről, timsóról, valamint a pipereszappanról és egyéb illatszerekről az aktatáskában.

Nadja sokáig nézte szótlanul, szemében a bűnbánat és a megbocsájtás szomorú fényével. Most már hitt Curzon úrnak. Igaz, hogy ez az ember hazudott neki, de nem akarta becsapni. Ez igazán abból a jobb és szebb világból jött, alig foltos becsületével. Azt is elhitte neki, hogy Masson gyerekei miatt sikkasztott, elhitte a fogkrémet, a timsót és az esernyőt. Mindent elhitt és úgy érezte, valamit tenni kell ezért az emberért, akit a tisztességes élet utáni vágyán keresztül még most is szeret.

— Nézze, a sikkasztott összeget jótékony célra adtam. Én azt hiszem, ha a rendfőnököknek elmagvárázzuk ezt a dolgot, hajlandó lesz az adományomból megtéríteni a takarékpénztár kárát, hiszen marad még nekik elég, mert én nemcsak a húszezer dollárt, ha-

nem a szélhámos banda minden bűnösen összeharócsolt pénzét odaadtam.

— Ön igazán nagylelkű, Nadja... — mondta, mert nem jutott más az eszébe.

— És ha a takarékpénztárnak megtérül a kára, talán megbocsájtanak magának, de a feljelentést bizonyára visszavonják.

— Ön nem ismeri Mayfield urat. Uristen! Hogy kerülhetnék a szeme elé?

— Hát nem fog a szeme elé kerülni! De semmi esetre sem záratják be, ha visszakapják a pénzüket. Ezt nem hiszem. Hallottam már bankról, amely fel se jelentette régi alkalmazottját sikkasztásért. Mit írtak a maga esetéről a lapok?

— Nem tudom... Én nem merem ujságot venni a kezembe.

— Oh, maga ostoba! — kiáltotta a nő. Megfogta Curzon úr kezét és rohant vele ki a parkból, rohant egy nagy épületig, amelynek a pincéjében impozáns dübörgéssel hasábokban ontotta magából a hazugságokat egy rotációs szörnyeteg és az első emeleti olvasóhelyiségben rövid keresgélés után megtalálták azt a néhány hét előtti lappéldányt, amelynek első lapján hatalmas cím üvöltötte feléjük:

Ismerős tettesek kirabolták a Sidneyi Takarékot!

A hatalmas híradás közölte, hogy az elsejéről másodikára virradó éjszakán csodálatosan ügyes, úgynevezett «hidegvágással» felfeszítették a takarékpénztár Wertheim szekrényét és a Northon utazási iroda 20.000 dolláros letétjét, amely egy aktatáskában volt, elrabolták. A rendőrség az újjlenyomatokból megállapította, hogy a betörést cinkosok nélkül, a régóta körözött híres kasszafúró, Morton követte el, akit a homlokán levő forradás miatt Sebhelyes Mortonnak ismernek

az alvilágban. Megállapították, hogy a tettes alpolgármesternek maszkírozva, repülőgépen San Franciscoba szökött és a rendőrség máris a nyomában van. A nyomozás több igen értékes eredményét a kutatás érdekében a kapitány titokban tartja.

— Dehát akkor...

És csak álltak és bámultak egymásra. Dehát akkor észébe sem jutott senkinek, hogy Curzon urat köröztesse, vagy egyáltalán gyanúsítsa. Akkor Curzon úr tulajdonképpen a szabadságát tölti ezen a kényelmetlen módon. És jaj! Ha meglenne a húszezer dollár... Most nyugodtan és veszélytelenül, törvényes formák között birtokolhatná! Velelne vikendházat, autót, zsakkett, cigarettatárcát és kvarcfénykezelést!

Mert, hiába, ilyen az ember. Az előbb még pusztá életét a leprások közé akarta átmenteni és most már a haját tépi, hogy nem vehet gőzfűtést, gramofont, meg csónakot az elherdált húszezer dollárért. Holott azt kellett volna mondania: „Ennek a bűnös pénznek nem lehetett jobb helyet találni, mint a dsungelben hősiesen küzködő misszionáriusok alapját. És talán, hogy ez a pénz ilyen igazán szent célra jusson, ezért rendezett mindent így a sors és azért engedte ki egy esendő ember nyakát a kegyetlenül szorító hurokból.” És talán egy kicsit azért is, hogy Curzon úr jobban meg tudja becsülni a mindig igénytelen és sokszor kényelmetlen, de általában nyugalmas, tisztességes munkát.

— Maga most hazautazhat. Nyugodtan elmehet a hotelbe, ahol leraktározták a poggyászeit. A számláját a szélhámosok kifizették. És mire lejár a szabadsága, éppen hazaér, — mondta Nadja.

— És maga?

— Elvégzem az ápolónői kurzust és azt hiszem, ezen a pályán megtalálom majd az élethivatásomat.

— Hallgattak. A hazugságok hatalmas sárkánya dübörgött alattuk.

— Itt az utiköltség is, — mondta Curzon úr, szakadt mellénye zsebéből előhúзва az utazási iroda nyugtáját ezer dollárról, amiből kilencszázötven visszajárt. Ennyiért akart valutát venni. Ide is nyugodtan elmehet a pénzéért. — Ez a pénz éppen elegendő utiköltség két személynek Sidneyig. Jöjjön velem, Nadja, jó?

— Jó, — mondta a lány és sokáig egymás szemébe néztek.

2.

...A sebhelyes Morton egyedül ült Montevideo egyik kocsmájában. fejét két kezébe hajtotta és tündődött, tündődött, már közel az örület határához, a megoldhatatlan rejtélyen, amely közismert kasszaőről máról holnapra földönfutóvá tette: hogy került az aktatáskába, a takarékpénztár páncélszekrényébe fogkrém, timsó és pipereholmi? Előző nap pontosan megfigyelték, hogy a Northon cég húszezer dollárt ad le a pénztárnál az aktatáskában. Másnap kifúrta a szekrényt, hóna alatt a táskával rohant cinkosaihoz az indulásra kész vitorlásra és mikor kibontották, pipereholmi volt benne. Fogpép! Barátai megverték, a vízbe dobták, alig tudta pusztá életét megmenteni és nem volt löbbé maradása az alvilágban, mert ujjal mutogattak rá: ott megy a sebhelyes Morton, aki eldugta társai elől a pénzt és bebeszélte nekik, hogy a takarékpénztár fogkrémet és timsót őriz a páncélszekrényében. Régi cinkosai nem fogadták többé a köszönetét és erkölcsileg lehetetlenné volt téve jobb belő-

rők között, mert senki, de senki nem hitte el a történetet a páncélszekrényről és a fogkrémről. Most itt ül Montevideóban, két tenyerébe szorítja a fejét és olykor sírvafakad. Ő sem érti. Aki megértene őt, aki megmagyarázhatná a rejtélyt a fogkrémről és a tím-sóról, az a két boldog ember most úthán van egy hajón az ausztráliai Sidney felé.

Curzon ur mégis a rács mögé kerül

— Csak menjen a devizaosztályra Masson úr! — kiáltotta Mr. Mayfield. — A pénztár rácsa mögött most már Curzon úr tartozik intézkedni. Nem merem hinni, hogy önhatalmulag meghosszabbította volna a szabadságát. — És elővette az óráját. Öt teljes percig állt így az órával a kezében. Azután megjelent egy úr, borotváltképű, sovány, ismeretlen.

— Jó reggelt, jó reggelt! — mosolygott az idegen és elindult az asztalok mögé.

— Bocsánat! — szólt rá Mayfield. — Felek nem mehetnek a tisztviselők számára fenntartott helyre.

— Hát ennyire megváltoztam?!

Mayfield úr ámulatlan nézte a borotváltarcú, sovány embert. Ez lenne Curzon? Semmi kétség! Ugyanaz a szelid bivalytekintet. Ugyanaz a lehetetlen, elválasztott hajviselet. De nyomban erőt vett magán.

— Ön teljes öt percet késett, Curzon úr és nem kápráztathat el annyira átváltozóművészetével, hogy ez a sajnálatos körülmény elkerülje a figyelmemet. Miért késett ön öt percet?

— Tisztelettel bejelentem, hogy nősülök.

— És ezen ma reggel öt percig gondolkozott? Jelenteni fogom.

És máris távozott, peckesen, lesújtó arckifejezéssel. De olyan arckifejezés nem létezett a világon, ami Curzon úr boldogságát elronthatta volna. Hát itt van újra! És körmölhet a fizetéseért és hallgathatja Mrs. Hutkins zsörtölődéseit. Nem kell félnie! Szabad, becsületes ember! És néhány napon belül feleségül veszi Nadját! Ez többet ér a húszezer dollárnál! Ez nagyobb boldogság mindennél. Arra lett figyelmes, hogy Masson óvatosan körüljárja és csodálkozva, figyelmesen nézi, mint valami messziről jött ajaknéget.

— Szent Isten, Curzon! Mi történt veled?

— Nősülök! — kiáltotta boldogan, — visszavonhatatlannul megnősülök.

— Nem ismerem rád! Apropos: megszületett a kis-leányom!

Ez a visszatérő motívum kissé lehangolta Curzon urat.

Végül is megállapodtak abban, hogy ő lesz a keresztapa.

— Mondd Masson! Hallottál te valamit egy bizonyos Monte Christoról? Akit Szingapurban a vízbe dobtak?

— Erről hallottam. De másképp. Francia regény, a feleségem olvasta is.

— Kérlek, küldd át nekem a cseléddel. Nagyon érdekes körülmények között ismertem meg Monte Christo történetét. Ez a rab egy halott cellatársával helyet cserélt a kórbonctani intézetben... Miért nem figyelsz?

— Remélem — szólalt meg mögötte Mr. Mayfield, — hogy Dumas összes műveiből csak szemelvényekre fog szoritkozni a hivatalos órák alatt. És miután az első kötetet befejezte Monte Christoból, kérem, nézzon utána a lakaréj ügyeinek is. Ha megfigyelte, ezért honorálni szoktuk. — És a sztrichninszavú ember gögös

lépteivel ismét távozott. De Curzon úr lelkében semmiféle ború nem homályosíthatta el tízmillió szívárványos tavaszi harsona diadalmas kantátéját és mintegy vállalva sikkasztásának következményét és boldog házasságának rezüméjét, odalépett a rács mögé, amely most már életfogytiglanra bekalitkázta őt a Sidneyi Takarékpénztárba.

VÉGE.

NAGY KÁROLY

Itta a VILÁGVÁROSI REGÉNYEK következő számát, frissen, érdekfeszítően, tehetségesen, úgy, ahogyan minden olvasónk elvárja tőle. Cime

Az utolsó rekord

a külföldi író egyik legsikerültebb munkája.

498. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

VIZSZINTES:

1. Mintegy 10 éve előtti slágerdal egyik sora, folytatása a 10. függ. sorban
10. Osztrák repülőállomás
11. 1052
12. DI
13. Gallium jele
15. Kémlel
16. Darab, rövid.
18. Szaladj
21. Itt, németül
22. Összefőtt pépes étel
24. Malac, kövéredő állapotban
26. Erkel Ferenc
27. Kérdő névmás
29. Dohányzik
31. Hadisten
32. Női név
33. Kutyajurulék
35. Afrikai király
36. Válogatott futballista
37. Hideg szél
38. Német kikötőváros
40. Azonos betűk
41. Kn
42. Kivül
44. Lekaszál
46. Diplomás cím rövid.
48. Előtt, latinul
50. Könnyű angol sörfajta
51. Hézag
53. Surányi monogr.
55. Német rt

56. Gondoz

58. Vágna

FÜGGŐLEGES:

2. Hosszú nyakáról nevezetes
3. Az 56 vizsz. első két betűje
4. Zűg ikerszava
5. Vissza: amerikai gazdaság
6. Megeléget
7. Kilométer, rövid.
8. Fej része
9. Birtokos névmás
10. A vizsz. 1. folytatása
14. Élősdí teszi
17. Bródy Sándor
19. «Utah» szélei
20. Dohánynemű
23. Tudós testület
25. Dalmú
28. Vajkészítés mellékterméke
30. Cikk
31. Tenyérvnyi
34. Ital
35. Grádics
39. Női név
41. Színes élmény
43. Egyforma betűk
45. Napisten
47. Cukortartalmú növény
49. Rákóczi hadvezér, Tamás
52. Nagyszámú
54. Ruha
57. 51
58. Sajátkezűleg, rövid.
59. Alulra

497. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Vízszintes: 1 Ifa haragos, harapja meg a hasát... 10 Aroma, 11 Ideir, 12 Néva, 14 Vita, 15 Ena, 16 Hóman, 18 Ma, 19 Várás, 20 I.J., 21 Kozák, 22 Tea, 23 RG, 25 Lan, 26 Room, 27 Irtás, 29 Marne, 30 Neon, 31 Kúp, 32 Ag, 33 Yak, 34 Dalia, 35 Út, 36 Halad, 37 HHL, 38 Vonat, 39 SUA, 40 Trén, 42 Bars, 43 Segít, 45 Porrá.

Függőleges: ... ha nem éri, nyujtsa meg a nyakát, 2 Aréna, 3 Hova, 4 Ama, 5 Ra, 6 GI, 7 Odvas, 8 Sein, 9 Hit, 13 Korán, 16 Ház, 17 Mák, 19 Volán, 20 Leona, 22 Tor, 24 Great, 26 Rapid, 28 Tok, 29 Mulat, 31 Kalap, 34 Dan, 36 Honig, 37 Hurrá, 38 Vége, 39 Sark, 41 Rem, 42 Boa, 44 Ta, 45 PY.

498. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY

1 S	2 Z	3 d	4 Z	5 m	6 u	7 s	8 k	9 d	10 t	11 k
10 a	11 s	12 b	13 e	14 t	15 m	16 ■	17 m	18 l	19 i	20 i
12 d	13 i	14 ■	15 g	16 a	17 ■	18 c	19 ■	20 l	21 s	22 s
16 d	17 t	18 ■	19 f	20 m	21 b	22 ■	23 d	24 a	25 ■	26 a
22 k	23 d	24 s	25 a	26 ■	27 k	28 i	29 z	30 ó	31 ■	32 b
26 k	27 f	28 ■	29 k	30 i	31 ■	32 p	33 i	34 p	35 a	36 l
33 Z	34 ■	35 m	36 a	37 t	38 s	39 ■	40 v	41 e	42 t	43 a
33 e	34 b	35 a	36 d	37 ó	38 ■	39 f	40 a	41 t	42 u	43 k
36 m	37 o	38 t	39 é	40 ■	41 b	42 o	43 t	44 a	45 ■	46 i
39 b	40 t	41 é	42 m	43 a	44 ■	45 k	46 k	47 ■	48 k	49 m
46 e	47 ■	48 k	49 i	50 m	51 t	52 ■	53 a	54 t	55 a	56 t
46 d	47 t	48 ■	49 a	50 m	51 t	52 e	53 ■	54 a	55 l	56 e
51 t	52 e	53 s	54 ■	55 a	56 ■	57 s	58 m	59 ■	60 a	61 g
56 a	57 b	58 o	59 l	60 ■	61 s	62 z	63 e	64 l	65 n	66 e
66 g	67 a	68 k	69 i	70 s	71 k	72 e	73 z	74 e	75 d	76 T

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK-ben

az egymásután sorrendjében a következő tróktól jelent meg egy vagy több eredeti regény:

Faragó Sándor, Forró Pál, ifj. Lovászy Márton, Babay József, Németh Károly, Innocent Ernő, Tersánszky J. Jenő, Leleszy Béla, Moly Tamás, Kulcsár Miklós, Kellér Andor, Bibó Lajos, Ternay István, Békeffi József, Tamás István, Görög László, Orbók Attila, Baróti Zoltán, Komor István, Fekete Oszkár, Lestyán Sándor, Dlőszeghy Miklós, Egly Antal, Aszlányi Károly, Németh Andor, Császár Géza, Gál Imre, Bedő Géza, Ural Dezső, Kertész Mihály, Kelemen Kálmán, Szánthó Dénes, Faludi Kálmán, Kolozsvári Andor, Péczely József, Szeredy S. Gusztáv, Polgár Rezső, Gosztonyi Adám, vitéz Vadady Albert, Nagy Károly, László Ferenc, Boros Pál, Rejtő Jenő, Csöndes Géza, Gárdos Ferenc, Magyar Tibor, Büky György, György László, Juhász Lajos, Bálint László, Szentgyörgyi Ferenc, Bozzay Margit, Nógrády Béla, Ákos Miklós, Szabó Jenő, Bendi Imre, Dobó Iván, Erdődy János, Gyárfás Miklós, Barsy R. Ödön, Huszár Puffy, Sztrókay Kálmán, Gergely Márta, Villani Rezső, Tabi László, Pálóczi Horváth György.

Az utolsó 20 szám a következő:

- 479. CSÖNDES GÉZA: Az áruló levél.
- 480. JUHÁSZ LAJOS: Jánoska pénzt keres.
- 481. NÓGRÁDY BÉLA: Nincs megállás.
- 482. LELESZY BÉLA: Igazolja magát!
- 483. GOSZTONYI ADÁM: Nem minden a pénz.
- 484. FORRÓ PÁL: Amíg az udvarlóból vőlegény lesz.
- 485. GÖRÖG LÁSZLÓ: Estére együtt leszünk.
- 486. NAGY KÁROLY: A gazdagság nem szégyen!
- 487. CSÖNDES GÉZA: Csodálatos véletlen.
- 488. JUHÁSZ LAJOS: A döntő fordulat.
- 489. ÁKOS MIKLÓS: Tánc az asszony körül.
- 490. REJTŐ JENŐ: Legény a talpán.
- 491. GOSZTONYI ADÁM: Az eleven zálog.
- 492. LELESZY BÉLA: Az aranykaraván.
- 493. FORRÓ PÁL: Amíg a vőlegényből férj lesz.
- 494. CSÖNDES GÉZA: A végzetes másodperc.
- 495. JUHÁSZ LAJOS: Pénzes társ kerestetik.
- 496. ÁKOS MIKLÓS: A nyolc szörösszívű.
- 497. GÖRÖG LÁSZLÓ: Tűz a Metropolisban.
- 498. REJTŐ JENŐ: Az elsikkasztott pénztáros.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

